

Sāk darboties
Latgalē pirmais
pārnovadu
fonds

4. lappusē

Kā sakopt
vecus augļu
dārzus

5. lappusē

Aglonas novads —
deputātu kandidātu
priekšvēlēšanu
solījumi

6. lappusē

Atklāts rekonstruētais Riebiņu kultūras centrs

● Riebiņu kultūras nams, tagad — Riebiņu kultūras centrs, pēc renovācijas vizuāli mainījis fasādi, tomēr kā atpazīstamības zīmi saglabājis pirms gadu desmitiem mākslinieku veidoto mozaiku. Pagājušajā piektdienā, 17. maijā, svinību dalībniekus un viesus pie kultūras centra sagaidīja mūziķi, solot labu noskaņojumu un jauku atpūtu visa vakara garumā.

17. maijā oficiāli durvis vaļā vēra rekonstruētais Riebiņu kultūras nams, kurš ir mainījis ne tikai vizuāli, bet ticis arī pie jauna statusa un nosaukuma – turpmāk darbosies kā Riebiņu kultūras centrs, informē Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Šo mirkli ļoti gaidīja ne vien Riebiņu ciemata iedzīvotāji, bet arī pašdarbības kolektīvi un kultūras darbinieki, jo, kamēr veica remontdarbus, kultūras pasākumu norisēm tika meklēti dažādi pagaidu varianti.

Vērienīgie darbi Riebiņu centrā aizsākās 2008. gadā, tā sauktajos "treknajos gados", kad novada domes deputāti nolēma, piesaistot Eiropas līdzekļus, sakārtot novada lielāko kultūras namu. Gandrīz viens miljons latu tika paredzēts ēkas rekonstrukcijas darbiem, taču ekonomiskā krīze ieviesa korekcijas, arī objekta nodošanas ekspluatācijā laika grafikā. Vairākkārt pagarinot darbu izpildes termiņus, beigās, bankrotējot būvniecības kompānijai, kas veica darbus kultūras centrā, pašvaldībai nācās pašu spēkiem rast risinājumu sarežģītajā situācijā.

Lai arī ne tik raiti un gludi, kā to

vēlējās pašvaldība un novada iedzīvotāji, taču kopumā tika rasti risinājumi, lai skatītāji un klausītāji atkal vērtu vaļā Riebiņu kultūras centra durvis. Šo izdevību svinīgajā atklāšanas pasākumā izmantoja aptuveni 700 novada iedzīvotāji un viesi.

Sveicot novada ļaudis un ciemiņus, Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns atzina, ka tik liels apmeklētāju skaits, kāds ir svinīgajā kultūras centra atklāšanas koncertā, ir pierādījums, ka šis mirklis patiešām daudziem bijis sen gaidīts.

Turpinājums 2. lappusē.

UZMANĪBU!

Mediķi brīdina — karstums var radīt nopietnas veselības problēmas

Pēc vēsā pavasara pēdējo dienu neierastais karstums daudziem liek justies slikti. Neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) dienests aicina iedzīvotājus apstākļos, kad karstums pārsniedz 25-30 grādus pēc Celsija, ievērot piesardzības pasākumus, lai izvairītos no karstuma dūriena un nespēka.

NMP dienesta mediķi atgādina, ka karstajās dienās riskam pakļauti:

- ✓ gados vecāki cilvēki, īpaši tie, kuri vecāki par 75 gadiem un dzīvo vieni;
- ✓ mazi bērni, īpaši tie, kuri jaunāki par vienu gadu;

- ✓ slimnieki, kuri piesaistīti pie gultas un spiesti palauties uz apkārtējo palīdzību;

- ✓ cilvēki, kuri slimo ar hroniskām elpceļu vai sirds slimībām, garīgās veselības traucējumiem;

- ✓ cilvēki, kuri lieto noteiktus medikamentus;

- ✓ cilvēki, kuri aktīvi sporto, strādā smagu fizisku darbu.

Mediķi karstā laikā iesaka, ja iespējams, neuzturēties atklātā saulē un nestrādāt laikā, kad karstums ir visintensīvākais (no pulksten 11.00 līdz 15.00); valkāt cepuri un gaišas, vieglas, elpojošas drēbes; vairāk uzturēties ēnā; palielināt izdzertā šķidruma daudzumu un lietot to pirms sāk mocīt slāpes; centieties nelietot alkoholu, stipru kafiju un tēju, jo šie dzērienu pastiprina dehidratāciju; lietojiet saules aizsargkrēmus, lai neapdegtu; ejiet vēsā dušā, vannā vai norīvējieties ar slapju dvieli; ievērojiet piesardzību peldoties un atcerieties, ka pārkarsis cilvēks nedrīkst strauji iet peldēties aukstā ūdenī.

Ja karstajā laikā pēc uzturēšanās saulē rodas veselības problēmas, konsultējieties ar ģimenes ārstu, bet, ja parādās ķermeņa trīcēšana, drebuļi, augsta temperatūra, slihta dūša ar vemšanu, apziņas traucējumi, krampji, samaņas zudums, zvaniet 113 Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam.

REKLĀMA

LAFIKO.LV

Katram klientam mēs dāvinām
zemu kredītprocentu un atlaidi.

KREDĪTI PENSIONĀRIEM
līdz 75 gadu vecumam

NAUDA JEBKURAM MĒRKIM!

Preiļi, Raiņa bulv. 21, 7. kabinets (1 stāvs)
otrdiena, trešdiena 9.30 – 15.00
☎ 65320077. 65421026. 26773714

Aizņemieties atbildīgi, izvērtējot savas iespējas!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Neatbalsta ieceri par sešgadniekiem pirmajā klasē

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (LIZDA) pārtraukusi darbu Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) darba grupā par agrāku vidējās izglītības iegūvi, jo neatbalsta ministrijas ieceri par sešgadniekiem pirmajā klasē, informēja LIZDA sabiedrisko attiecību speciālists Edgars Grigorjevs. LIZDA norāda, ka ministrija neieklausās nozares un sociālo partneru viedokli un konstanti piedāvā tikai vienpusēju risinājumu – bērnu uzņemšanu pamatizglītības procesā jau no sešu gadu vecuma, kas ietver draudus gan mazo skolēnu veselībai, gan astoņpadsmitgadīgu jauniešu nokļūšanai bezdarbnieku rindās. Jau ziņots, ka Izglītības un zinātnes ministrijai, sadarbojoties ar Valsts prezidenta kanceleju un citām iesaistītajām organizācijām, līdz šā gada 1. jūlijam ir jāapkopo un jāizvērtē iespējamie priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos agrākai vidējās izglītības iegūvei. Priekšlikumu izstrādi nosaka pērnā gada rudenī parakstītais Valsts prezidenta Andra Bērziņa un izglītības un zinātnes ministra Roberta Kīļa rīkojums "Par priekšlikumiem agrākai vidējās izglītības iegūvei".

Vairs nezina, kā ieinteresēt nepilsoņus kļūt par pilsoņiem

Latvijas nepilsoņu interese par naturalizēšanos vienmēr ir bijusi mazāka, nekā gaidīts, un patlaban vairs isti nav zināmu paņēmieni, kā ieinteresēt nepilsoņus kļūt par pilsoņiem, intervijā atzīst Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) Naturalizācijas pārvaldes (NP) vadītājs Igors Gorbunovs. Viņš skaidro, ka nepilsoņu zemajai interesei par pilsonību varētu būt ļoti daudz iemeslu. Vienlaikus, lai gan nepilsoņiem nav nekāda īpaša izdevīguma kļūt par Latvijas pilsoņiem, daļa tāpat izvēlas naturalizēties. Agrāk daudzi naturalizējās tāpēc, ka gribēja kļūt par Eiropas Savienības (ES) pilsoņiem, bet tagad šis iemesls vairs nav tik svarīgs, liecina vairākos pētījumos apkopotie dati. «Viens no daudzajiem iemesliem, kāpēc izveidojusies tāda situācija, ir tas, ka Latvijā nav neviena, kurš atbildētu par sabiedrības saliedētību, integrāciju. Agrāk bija īpašu uzdevumu ministru sabiedrības integrācijas lietās, arī NP bija kā atsevišķa valsts iestāde, kurai viena no funkcijām bija integrācijas jautājumi, bet nu vairs nekā no tā visa nav. Integrācijas funkcija tiek mēģināta no ministrijas uz ministriju. Tagad tā ir Kultūras ministrijas pārziņā, kas pati atzīst, ka kapacitāte ir par vāju,» nobažījies Gorbunovs. Pēc viņa domām, vajag panākt, lai Latvijas iedzīvotājs vairāk pārdzīvo par savu valsti – vienlaigā, sportā vai ekonomikā. «Ir sajūta, ka lielai daļai sabiedrības ir vienaldzīga attieksme pret Latvijā notiekošo. Nav ne pietiekamas atklātības, ne skaidrības, lai cilvēki uzticētos šai valstij.»

Pavasara plūdu radītie zaudējumi valstij – aptuveni 2,6 miljoni latu

Šī pavasara plūdi valstij kopumā radījuši apmēram 2,63 miljonu latu lielus zaudējumus, liecina Krīzes vadības padomes (KVP) sekretariātā saņemtie izvērtējumi no ministrijām. Kā aģentūru LETA informēja Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta preses pārstāve Inga Vetere, saskaņā ar minētajiem aprēķiniem lielākie zaudējumi – 1,49 miljoni latu – nodarīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pārraudzībā esošajām struktūrām. VARAM gan norāda, ka šie aprēķini ir aptuveni un var būtiski mainīties. Pārējās ministrijas veikušas pietiekami precīzus zaudējumu aprēķinus, pastāstīja Vetere. Satiksmes ministrijas pārraudzībā esošajām struktūrām plūdi radījuši 1,04 miljonu latu lielus zaudējumus, Zemkopības ministrija prasīs atīdzināt 64 000 latu, Iekšlietu ministrija – 30 946 latu, bet Aizsardzības ministrija – 3285 latu. Visas minētās ministrijas plūdu radītos zaudējumus lūgs kompensēt no valsts budžeta.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem – 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

Duēsele tāpat kā ķermenis pārtiek no tā, ar ko tiek barota.

(J. Holands)

Atklāts rekonstruētais Riebiņu kultūras centrs

● Pilnās skatītāju solu rindas un daudzie apmeklētāji, kuri bija gatavi koncertu skatīties, kājās stāvēt, liecina, ka novada un apkārtnes ļaudis ilgojas pēc aktīvas un radošas kultūras dzīves.

Sākums 1. lappusē.

Patiesu gandarījumu par kultūras centra atklāšanu izteica gan tuvākās kaimiņu pašvaldības – Preiļu, Vārkavas, Līvānu novada dome, gan arī sadarbības partneri – Preiļu kultūras centrs, Latgales plānošanas reģions, Lauku atbalsts dienests, Krievijas ģenerālkonsulāta Daugavpilī konsule Jeļena Kondratjeva, Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde un Preiļu iecirknis, kā arī plašsaziņas līdzekļi "Novadnieks"

un Vietējā Latgales avīze. Gandarījumu par iespēju kopīgi priecāties par kultūras centra atklāšanu izteica arī sadarbības partneri no Baltkrievijas Republikas – Glubokoje rajona administrācijas delegācija.

Kā tad izskatās jaunajā kultūras centrā, noteikti bija tikai viens no iemesliem, kādēļ atklāšanas svētkos bija tāda publikas interese. To noteikti veicināja arī koncerta dalībnieki – Rēzeknes Zaļo pakalnu koris un Normunds Zušs, kas izcīnīja pirmo vietu TV3 projekta "Koru

kari 3" šovā. Pēc koncerta apmeklētāji tika aicināti baudīt Riebiņu kultūras centra svētku torti, kā arī dejot grupu "Galaktika" un "Ginc&Co" pavadībā.

Riebiņu novada dome pateicas Valsts policijas Preiļu iecirknim par kārtības un transporta kustības nodrošināšanu kultūras centra svētku atklāšanas laikā, kā arī ikvienam, kas ar savu darbu veicināja, lai Riebiņu kultūras centrs vērtu vaļā savas durvis nākamajiem daudzajiem tā apmeklētājiem.

Sagatavoja L.Kirilova

Ciešāka Eiropas Savienības sadarbība veicina labāku patērētāju drošību

2012. gadā dalībvalstis veica un ES ātrās ziņošanas sistēmā (RAPEX) ziņoja pavisam par 2278 pasākumiem pret bīstamiem nepārtikas ražojumiem. Tas liecina par 26 % pieaugumu brīdinājumu skaitā salīdzinājumā ar 2011. gada datiem, minēto pieaugumu ir sekmējis iestāžu uzlabotais izpildes darbs ES valstīs.

RAPEX ir ES ātrās ziņošanas sistēma starp dalībvalstīm un Komisiju par nepārtikas ražojumiem. Sistēmas uzdevums ir ātri izplatīt informāciju par potenciāli bīstamām patēriņa precēm. Tas ļauj agrāk identificēt un agrāk atsaukt no ES tirgiem tādus ražojumus, kas var radīt risku patērētājiem, piemēram, tādus bērnu apģērbus, tekstilizstrādājumus un elektroierīces, kas neatbilst drošības standartiem.

Par veselības un patērētāju politiku atbildīgais komisārs Tonio Borgs sacīja: "Pateicoties ciešākai ES sadarbībai, patērētāji var rēķināties ar augstāku drošību iekšējā tirgū. Eiropa nepārtraukti uzrāda paaugstinātas spējas aizsargāt visus Eiropas iedzīvotājus pret bīstamiem nepārtikas ražojumiem. RAPEX sistēma ir neatņemama sastāvdaļa ES centienos patērētāju aizsardzības jomā. 2012. gadā veiktās izpildes rezultāti demonstrē paaugstinātu piesardzību, bet mēs nedrīkstam apstāties pie jau sasniegtā. Tādēļ Komisija šā gada sākumā iesniedza jaunus tiesību aktu priekšlikumus par ražojumu drošumu un tirgus uzraudzību."

Kuri ražojumi rada risku?

Galvenās ražojumu kategorijas, attiecībā uz kurām 2012. gadā bija jāveic korigējoši pasākumi, bija apģērbs, tekstilizstrādājumi un modes preces (34%) un rotallietas (19%). Starp biežāk ziņotajiem riskiem, kuru cēlonis ir minētie ražojumi, jāmin ķīmiskie riski, nožņaugšanās risks un fiziskas traumas risks.

Fiziskas traumas risku un nožņaugšanās risku bērnu apģērbā parasti identificē saistībā ar savilcēm un auklām,

piemēram, peldkostīmos un peldbiksēs. Citi 2012. gadā Eiropas Savienībā aizliegtu ražojumu piemēri ir ādas balināšanas līdzeklis, kurš satur hidrohinonu (tā izmantošana ir aizliegta kosmētikas un personīgās higiēnas līdzekļos), un plastmasas lelle, kurā 38,5% (masas) ir di(2-etilheksil)ftalāts (DEHP), kas rada ķīmisku risku. Uzņēmējiem būtu jānodrošina, lai pirms ražošanas šie labi zināmie riski tiktu ņemti vērā.

No kurienes tie rodas?

Brīdināšanas sistēmā vēl aizvien kā pirmā izcelsmes valsts ir Ķīna. Aizvadītajā gadā 58% no visiem paziņojumiem par ražojumiem, kas rada būtisku risku, bija saistīti ar ražojumiem, kas nāk no Ķīnas.

Lai uzlabotu situāciju, ES divpusēji sadarbojas ar Ķīnu informācijas apmaiņā starp iestādēm un komunikācijas pasākumu jomā. ES un Ķīna drīz nāks klajā ar videomateriālu sēriju, kuros stāstīts par Ķīnas ražotajiem un Eiropas importētajiem, sniedzot informāciju par ražojumu drošumu.

RAPEX 2012. gads skaitļos

2278 — paziņojumu skaits

30 — līdzdalības valstu skaits (ES+ Norvēģija, Islande un Lihtenšteina)

5 ražojumu kategorijas, par kurām 2012. gadā visbiežāk saņemti paziņojumi:

34% apģērbs, tekstilizstrādājumi un modes preces;

19% rotallietas;

11% elektroierīces un elektroiekārtas;

8% mehāniskie transportlīdzekļi;

4% kosmētikas līdzekļi.

Paziņojumi pēc ražojuma izcelsmes valsts:

58% Ķīna, tostarp Honkonga;

17% ES-27 un EEZ valstis;

11% izcelsmes valsts nav zināma;

14% citas valstis.

Tiks uzlabota ugunsdrošība trijās Preiļu novada vispārējās izglītības iestādēs

Jau tuvākajā laikā Valsts reģionālās attīstības aģentūra un Preiļu novada dome noslēgs līgumu par Latvijas – Šveices sadarbības programmas individuālā projekta "Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs" realizāciju, informē Preiļu novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs.

Projekta mērķis ir uzlabot ugunsdrošību pašvaldības skolās. Lai izglītības iestādēs nodrošinātu drošu mācību vidi, jābūt ierīkotām ugunsdrošības sistēmām saskaņā ar Latvijas Republikas spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Projekts tiks realizēts Preiļu Valsts ģimnā-

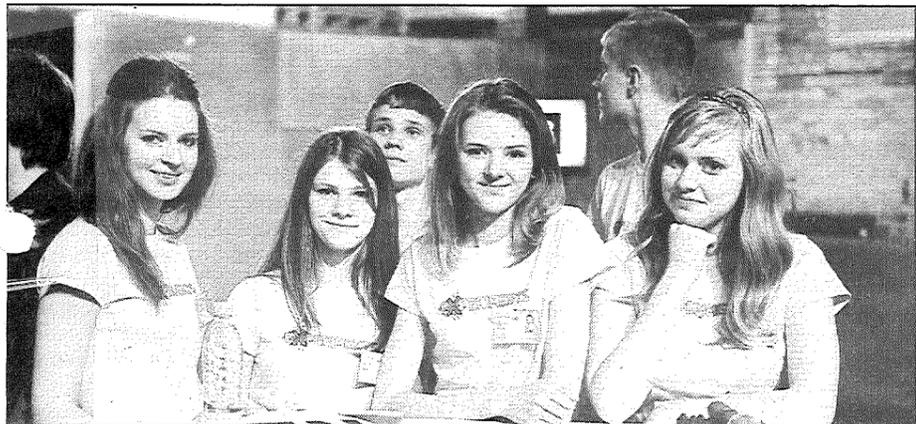
zijas, Pelēču pamatskolas un Salas pamatskolas telpās. Plānotās ugunsdrošības sistēmu uzstādīšanas kopējās izmaksas, kuras segs Šveices Konfederācijas piešķirtais finansējums, sastāda Ls 24 499,90, Preiļu novada dome nodrošinās līdzfinansējumu 10% apmērā, kas ir Ls 2 449,99.

Skolās tiks veiktas sekojošas aktivitātes:

- ✓ ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas uzstādīšana;
- ✓ izgaismoto izeju un evakuācijas kustības virzienu norādītājmēģes;
- ✓ balss ugunsgrēka izziņošanas sistēmas;
- ✓ apmācību nodrošināšana par ugunsdrošību atbildīgajām personām izglītības iestādēs.

Ugunsdrošības sistēmu uzstādīšanu skolās plānots uzsākt jau šī gada jūnijā.

Aglonas vidusskolas komandai — 6. vieta konkursā «eXperiments»

● Aglonas vidusskolas jauno fiziķu komanda «PROtoni» — zinošākie Latgales reģionā un sestās vietas ieguvēji valstī.

Labs mācību gada noslēgums izdevies Aglonas vidusskolas jauniešiem fiziķiem — komanda «PROtoni» ikgadējā «Latvenergo» koncerna skolēnu erudīcijas konkursā ieguva 6. vietu valstī.

Kā akcentē akciju sabiedrības «Latvenergo» attīstības un izpētes direktors Māris Balodis, «erudīcijas konkursā «eXperiments» ik gadu sastopam jaunus, potenciālos iijus. Dalība konkursā «eXperiments» ir atspēriena punkts interesei par eksaktajām zinātnēm un nākotnes profesijas izvēlei.» Koncerna pārstāvis lepojas, ka līdz šim piedzīvotas 18 pamatskolu jauniešu paaudzes, kas šodien lielā skaitā ir izcili augstskolu studenti, profesionāli darbinieki dažādos Latvijas vai ārvalstu uzņēmumos, arī nozares zinātnieki.

Aglonas vidusskolas fizikas skolotājs Edgars Kudiņš, kurš «PROtonus» māca ikdienā un arī gatavoja konkursam, atzīst, ka finālā uzdevumi nav bijuši no vieglākajiem. Komandai pārāk sarežģīta izrādījies robotu programmēšana. Ja vajadzētu ierīces konstruēt, viss aiziētu pa pirmo, teic skolotājs. Lai

gan fiziķu skolēni zina ļoti labi, viņš pārliecinājies, ka vairāk nepieciešams nodarboties papildus, apgūt tēmas, kas ir ārpus pamatskolas programmas.

Komandā Aglonas vidusskolu pārstāvēja «PROtonu» kapteine Patricija Spalve, arī Amanda Škapare, Viktorija Andriksone, Egils Slicis, Guntis Pastors un Liga Rajecka. Latgalē viņi ir spēcīgākie jaunie fiziķi, un arī 6. vieta valstī ir labs rezultāts. Balvās jaunieši saņēma konkursa atbalstītāju dāvanas — graudu pārstrādes uzņēmuma «Dobeles dzirnavnieks» prezentācijas komplektu, akciju sabiedrības «Latvenergo» prezentācijas komplektu, bet skola — 300 latu naudas balvu no apgāda «Lielvārds». To skola izmantos jaunu mācību līdzekļu iegādei fizikas kabinetam.

Šogad «eXperimentā» kopumā piedalījās pamatskolu 188 pēdējo klašu komandas no visas Latvijas. To skaitā bija arī otra Aglonas vidusskolas komanda, kas reģiona kārtā ieguva trešo vietu. Skolotājs Edgars Kudiņš teic, ka astotklasnieki jau tagad pilni spara konkursā piedalīties arī nākamgad un turpināt skolas fiziķu labākās tradīcijas. Viņu pārliecība — zināt ir stilīgi!

Sākusies kulinārā mantojuma «BELLA CUISINE» realizācija

Aglonas novads ir viena no piecām (arī Krāslavas, Dagdas, Rēzeknes, Ludzas novads) Latgales reģiona pašvaldībām, kas kopā ar partneriem — Vitebskas apgabala Polockas, Lepēja, Mioru, Glubokojes un Verhnedvinskas rajonu — iesaistījušies projekta «Kulināro pakalpojumu uzlabošana Latgales un Vitebskas reģionos, pamatojoties uz kulinārā mantojuma koncepciju» realizēšanā.

Projekta kopējais budžets ir vairāk kā 483 tūkstoši eiro. No šīs summas 90% ir Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas atbalsts.

Jau notikusi projekta sanāksme, kuras

laikā atzīts, ka tāda veida projekti labvēlīgi ietekmē pierobežas reģionu attīstību. Ir cerība, ka arī «BELLA CUISINE» projekts veicinās reģionu attīstību un labklājību, uzlabos kulinārā servisa pakalpojumus un piesaistīs tūristus.

Latgale kulinārā mantojuma tīklā iesaistās kopš 2004. gada. Tagad ielānota arī Vitebskas reģiona iestāšanās Eiropas kulinārā mantojuma tīklā, un tam tiks veltīta īpaša uzmanība. Projekta vadības komiteja izskatīja un atbalstīja ielānātās aktivitātes un to īstenošanas plānu.

Projekta ietvaros nākamā sanāksme notiks 27. un 28. jūnijā. Tas būs informatīvs seminārs Latgales un Vitebskas apgabala ēdināšanas un kulinārā mantojuma sfēras pārstāvjiem.

Materiālus sagatavoja L. Kirillova

90. dzimšanas dienu nosvinēja dziedot

● Smags darbs mūža garumā, rokdarbiem veltītie atpūtas mirkļi un dziesmas. Viss dzīvē bijis līdzsvarā, varbūt tāpēc Franciška Beča gana spīrgta atskatās jau uz 90 nodzīvotiem gadiem.

Par jauku tradīciju pensionātā «Preiļi» kļuvusi tā iemītnieku jubileju kopīga atzīmēšana. Nesen, 10. maijā, 90 gadu svinības bija sarīkotas Francīskai Bečai.

Francīskas kundze visu mūžu bijusi liela rokdarbniece, skaisti izšuva galdautus un sedziņas. Viņai bija arī skanīga balss, vēl tagad atmiņa glabā daudzas dziesmas un kundze labprāt dzied. Arī savā jubilejas reizē skanēja daudzas no tām, dziesmai pievienojās pensionāta draudzenes, stāsta pensionāta vadītāja Juta Fadejeva.

Lielajā dzīves jubilejā gaviļnieci atcerējās un sveica pensionāta kolektīvs un istabas biedrenes, Preiļu novada pensionāru biedrības pārstāve Veneranda Utināne, novada sociālā dienesta pārstāve Anastasija Vinogradova, kā arī Francīskas Bečas radi — māsa Ksaverija, māsu meita Silvija un krustdēls Jānis. Tik daudz skaistu pavasarīgu ziedu sirmā kundze sen nebija saņē-

musi. Protams, ka ikvienā apsveikumā skanēja veselības vēlējumi.

Pie svētku galda risinājās atmiņas par bērnības un jaunības gadiem, par agri aizsāktajām darba gaitām. Meitene jau no desmit gadu vecuma gāja visos lauksaimniecības darbos, jo bija jāpalīdz ģimenei gādāt iztiku.

POLITISKĀ REKLĀMA

Godātie Preiļu novada ļaudis!

Mūsu paveiktie darbi dod jums skaidru redzējumu par novada izaugsmi un Latgales attīstību nākotnē. Tas, kāds būs mūsu novads, atkarīgs no jums pašiem.

Ja jūs pašvaldību vēlēšanās 2013. gada 1. jūnijā dosiet mūsu deputātu kandidātu komandai iespēju, mēs pabeigsim visus iesāktos darbus un izdarīsim iecerētos!

Apvienotais saraksts Preiļu novadā LATGALES PARTIJA, Nacionālā apvienība, LATVIJAS ZEMNIEKU SAVIENĪBA

1. Aldis Adamovičs
2. Ligita Pauniņa
3. Valentīna Liniņa
4. Juris Kovalevskis
5. Juris Erts
6. Alberts Vucāns
7. Inta Ziemele
8. Ineta Liepniece
9. Nora Šņepste
10. Zenta Igoļniece
11. Veronika Silvija Bogotā
12. Vitolds Luriņš
13. Aivars Kjarkužs
14. Irēna Timošenko
15. Aleksandrs Čerņavskis
16. Aija Caune
17. Alberts Buks
18. Vitālijs Plivda

● Reklāmu apmaksā politiskā partija "Latgales partija"

Līvānos būs plašs Dziesmu un deju svētku ieskaņu koncerts

8. jūnijā Līvānos notiks XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku ieskaņu pasākums «Jōņa dinu gaideidama». Svētku organizatori stāsta, ka tas būs plaša mēroga pasākums, kurā piedalīsies 50 Latgales reģiona folkloras kopas un etnogrāfiskie ansambļi, kā arī viena folkloras kopa no Vidzemes. Līdztekus darbosies arī dažādu prasmju meistari un amatnieki.

Svētki sāksies pulksten 11.00 Latgales mākslas un amatniecības centrā ar izstādes «Latgales novada segas» atklāšanu. Pulksten 12.00 notiks dziesmusvētku ieskaņu pasākuma atklāšana pie Līvānu novada kultūras centra. Pulksten 12.30 paredzēts dalībnieku gājiens uz pasākuma norises vietu Domes ielā, kur notiks folkloras kopu koncerti, latgalešu tradicionālo ēdienu degustācija un amatnieku radošās darbnīcas. Pulksten 17.00 paredzēts festivāla noslēgums Daugavmalā pie Latgales mākslas un amatniecības centra, kā arī sadarbības Tradīciju laukumā.

Galvenā koncepcijas ideja ir balstīta uz raksturīgām norisēm lauku sētā gan senatnē, gan mūsdienās, gatavojoties vasaras saulgriežiem. Tā sasauca ar XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un

XV Deju svētku kopējo koncepciju «Gaisma ligo Latvijā!». Darbošanās vienlaicīgi norisināsies trijās zonās atbilstoši trim tematiskajiem — «Jōņa sātys pogolmā», «Puškošanās sātā» un «Latgalis kukņi». Visas norises tiks papildinātas ar latviešu sētai raksturīgo skanisko ainavu, kuru veido burbonu dziedāšana, apdziedāšanās dziesmas, gadskārtu ieražu balsi, darba un sadzīves dziesmas. Skanisko vidi papildinās arī tautas mūzikas instrumenti — kokles, stabules, vijoles, ermoņikas, dūdas un citi, kā arī rotaļas un latviešu danči ar publikas iesaistīšanu. Būs bagātīgs, norisēm atbilstošs vides noformējums — no dabīgiem materiāliem veidoti telpu un sētu rotājumi, sadzīves un darba piederumi.

Apmeklētāji varēs ne tikai vērot, bet arī iesaistīties visās iespējamās nodarbēs — lauku, mājas un virtuves darbos, kā arī dziedāšanā, muzicēšanā un sadarbībā. Tāpat apmeklētājiem tiks piedāvāta iespēja baudīt latgalešu nacionālos ēdienus.

Ieskaņu pasākumu «Jōņa dinu gaideidama» Līvānos rīko Latvijas Nacionālais kultūras centrs sadarbībā ar Līvānu novada domi, kultūras centru, bērnu un jauniešu centru, Latgales Mākslas un amatniecības centru, kā arī ar Latgales novada pašvaldībām. Skatītāji šo pasākumu varēs apmeklēt bez maksas.

Noskaidroti labākie darbi un to autori

Līvānos notika Latgales novada interešu izglītības vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas pulciņu konkursa «Kur saulīte rotājas» noslēguma pasākums. Katru gadu Latgales kārtā notiek citā pilsētā, bet šogad šos svētkus rīkoja Līvāni.

Konkursu visos Latvijas reģionos organizē Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centrs (VISC) sadarbībā ar pilsētu un novadu izglītības pārvaldēm un iestādēm. Katra reģiona labākie darbi, kurus noteica VISC izveidota žūrija, novembrī būs apskatāmi Latvijas Republikas proklamēšanas 95. gadadienai veltītajā izstādē Rīgā.

Latgales reģiona konkursā piedalījās 533 skolnieki no 22 novadiem. Līvānu novada bērnu un jauniešu centra vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas pulciņu un pasākumu koordinatore Eleonora Pastare pastāstīja, ka jauniešiem māksliniekiem un viņu skolotājiem Līvānos bija iespēja darboties radošajās darbnīcās, apskatīt jaunatvērto stikla muzeju un seno amatu ekspozīciju. Visi dalībnieki ar lielu interesi vēroja un palīdzēja izņemt karstos podus no ceplā, kuru par godu šim pasākumam iepriekšējā dienā kurināja «Pūdnieku skūlas» keramiķi.

Konkursa dalībnieki ar vislielāko nepacietību gaidīja rezultātu paziņošanu un apbalvošanu. Vislielāko gandarījumu darbu autoriem deva žūrijas labie vārdi par jauno mākslinieku veikumu un nosauktais laureātu skaits — 141. Kā uzsvera žūrija, no Latvijas reģioniem tieši Latgalē esot

vislielākais laureātu skaits. Eleonora Pastare atzina, ka lepnums par visiem skolēniem, kas ieguva godalgotas vietas, bet, protams, par savējiem īpaši.

Par laureātiem kļuva 19 Līvānu novada darbu autori. Tie ir: Māriete Balgalve, kam piešķirta pirmā vieta par darbu «Balta saule spīd», Māriete Balgalve un Ita Daugavvanaga ar kopdarbu «Trejādas saules lēca», arī pirmā vieta. Abas meitenes darbojas Līvānu bērnu un jauniešu centra (LBJC) stikla kausēšanas pulciņā, kura skolotāja ir Eleonora Pastare. Pirmā vieta piešķirta arī Amandai Filīpovai par darbu «Meitene un saule» (LBJC un Sutru pamatskolas gleznošanas pulciņš, skolotājs Kazimirs Anspaks). Otrā vieta piešķirta Kristapam un Beatrisei Silaviem par darbu «Sauls zīmes» (LBJC stikla kausēšanas pulciņš, Eleonora Pastare), Artim Salmiņam, Samantai Jēgerei, Ērikai Ērglei, Mārietei Balgalvei par darbu «Saulīte rotājas» (BJC keramikas pulciņš, Eleonora Pastare), Agrim Kāliņinam par darbu «Tek saulīte tecēdama» (LBJC un Jersikas pamatskolas kokgrīšanas pulciņš, skolotājs Raimonds Tūmiņš), Annijai Puļātei par darbu «Sauls caur mākoņiem» (LBJC gleznošanas pulciņš, Inga Salmiņa). Trešo vietu ieguva Arta Salmiņa, Aleksa Belova, Matīsa Kalvāna, Nila Jakovela, Kristapa un Beatrise Silavu, Samantas Jēgeres kopdarbs «Ozols auga upmalā zeltītām lapinām» (LBJC keramikas pulciņš, Eleonora Pastare).

Pārējie skates dalībnieki saņēma pateicības rakstus par interesanti risinātiem radošajiem darbiem.

Nodibināts Latgalē pirmais pārnovadu fonds

Ar mērķi sekmēt vietējās kopienas izaugsmi, izkopt ziedošanas tradīcijas un finansiāli atbalstīt vietējo iedzīvotāju iniciatīvas 16. maijā Līvānos tika nodibināts Viduslatgales pārnovadu fonds, kura dibinātāji ir 25 fiziskas personas no Līvānu, Preiļu, Aglonas, Vārkavas un Riebiņu novadiem.

Līdzīgi kopienu fondi darbojas Valmierā, Talsos un citviet Latvijā, atbalstot sabiedriskās iniciatīvas, kam nav peļņas gūšanas rakstura. Viduslatgales pārnovadu fonds darbosies, apvienojot ziedotājus, kuru līdzekļi tiks ieguldīti, finansējot sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas, atbalstot vietējos iedzīvotājus, īpaši maznodrošinātās ģimenes un cilvēkus ar īpašām vajadzībām.

Viduslatgales pārnovadu fonda dibinātāji ir 25 fiziskas personas no visiem pieciem novadiem — uzņēmēji, zemnieki, pašvaldību un sabiedriskie darbinieki. Fonda dibināšanas sapulcē 16. maijā Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā, piedalījās Valmieras novada fonda valdes priekšsēdētājs Ansis Bērziņš, kā arī Borisa un Ināras Teterevu fonda valdes loceklis Mareks Indriksone.

Fonda dibināšanas iniciatīva radās pirms gada, kad biedrība «Preiļu rajona partnerība» guva Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstu vietējo iedzīvotāju forumu jeb apkaimes darbnīcu organizēšanā Līvānu, Preiļu, Riebiņu, Aglonas un Vārkavas

● Mēs nevaram palīdzēt visiem, bet katrs no mums var palīdzēt kādam, — pie tāda kopīga secinājuma nonāca Viduslatgales pārnovadu fonda dibinātāji, vienbalsīgi nobalsojot par fonda izveidi.

novados. Iedzīvotāju forumos tika apkopotas labākās idejas, kuras iedzīvotāji bija gatavi realizēt paši savām rokām, negaidot, ka to izdarīs kāds cits. Tas arī deva stimulu dibināt pārnovadu fondu, stāsta biedrības «Preiļu rajona partnerība» vadītāja Valija Vaivode.

Dibinātāji uzsvera, ka fonda mērķis ir vietējās sabiedrības aktivizēšana pozitīvam, kopīgam darbam, lai lauki nepaliktu tukši, lai tajos dzīvotu ģimenes ar bērniem, jaunieši. Kā uzsvera Valmieras novada fonda valdes priekšsēdētājs Ansis Bērziņš, fonds dos iespēju cilvēku iniciatīvas atbalstīt par vietējo iedzīvotāju ziedoto naudu, tādējādi gan naudai, gan arī padarītajam

darbam būs pavisam cita vērtība un nozīme.

Dibinātāji apstiprināja nodibinājuma «Viduslatgales pārnovadu fonds» statūtus, kas starpā paredz izveidot ziedotāju klubu (tajā tiks uzņemti ikviens ziedotājs, kurš ziedojis vismaz 30 latus) un uzraudzības padomi. Dibinātāji sanāksmes laikā ievēlēja gan revīzijas komisiju, gan uzraudzības padomi 10 cilvēku sastāvā (pa diviem pārstājiem no katra novada), kas reizi ceturksni veiks ziedojumu izlietojumu uzraudzību. Uzraudzības padomes sastāvs ievēlēts uz diviem gadiem. Dibinātāji ievēlēja arī Viduslatgales pārnovadu fonda direktoru. Šajā amatā vienbalsīgi apstiprināta Valija Vaivode.

Skolās izskanējis pēdējais zvans

● Salas pamatskolas 9. klases skolēniem pēdējais zvans izskanēja skolas ābeļdārzā.

Piektdien, 17. maijā, vispārīglokojošo skolu izlaiduma klasēs — 9. un 12. klasēs — izskanēja tradicionālais pēdējais zvans, kas ir simbolisks skolas gaitu noslēgums. Līdz ar to izlaiduma klašu skolēniem beidzas mācību stundas, bet sākas eksāmenu un ieskaņu laiks. Ierasts, ka pēdējā diena skolās ir ļoti svinīga, emocionāla, ar ziediem izrotātās telpās, bet par tās norisi gādā jaunāko klašu skolēni. Skaisti un arī atraktīvi pēdējā zvana diena aizritēja Preiļu novada Salas pamatskolā. Pasākums notika skolas ābeļdārzā, kur visus reibināja ziedošo ceriņu, narcīšu un citu pavasara

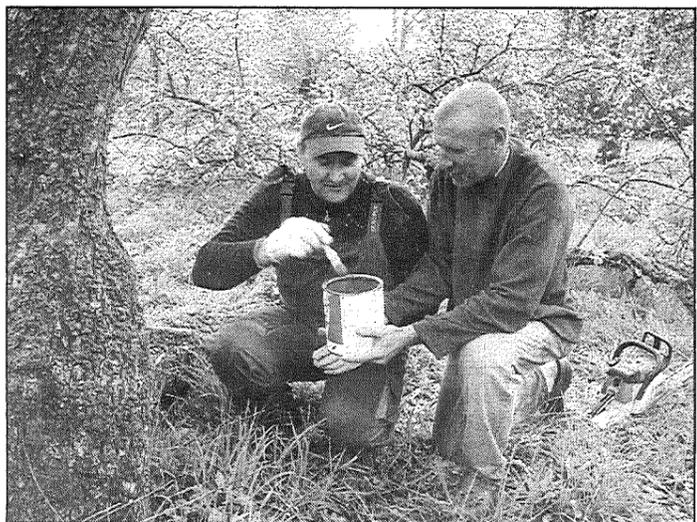
puķu smarža, apkārt skanēja putnu dziesmas. Katra klase bija daudz darijusi, lai sveiktu 9. klases skolēnus un viņu vecākus.

9. klases audzinātāja Valentīna Madelāne uzsvera, ka skolēnu priekšnesumi bija sagatavoti ar izdomu, sirsnību, atraktivitāti. Abiturienti tika vēltas dzejas rindas, dziesmas, viņi tika aicināti uz deju. Bija ieradusies sveicēji no Rēzeknes Zaļo pakalnu kora, lai pateiktos saviem atbalstītājiem koru karā. Uz motocikla tika atzināta «Zenta» no iemīļotā seriāla «UgunsGrēks», jo starp klātesošajiem bija daudz filmas fanu. Arī

klases audzinātāji nācās likt lietā savu sportisko azartu, zināšanas, pietiekošu humora devu, lai atbildētu uz speciāli viņai sagatavotiem jautājumiem.

Pasākuma noslēgumā 9. klases skolēni fotografējās kopā ar savām kuplajām ģimenēm, bet zvanu uz pēdējo stundu izzvanīja mazas meitenes, kuru brāļi šogad beidz skolu. Tas bija kā apliecinājums skolas dzīvotspējai un tālākai pastāvēšanai. Devītklasnieki par jauku pēdējā zvana dienu vislielāko paldies teica 8. klases skolēniem un audzinātājiem Līlijai Upeniecei.

Arī veci augļu dārzi var dot labu ražu

● Praktisko nodarbību laikā personīgo augļu dārzu īpašnieki (no kreisās) Gatis Dzenītis un Ziedonis Verze mācījās sakopt stumbra bojājumus, lai pasargātu koku no infekcijām.

Dārzkopība gūst arvien lielāku popularitāti, jo cilvēki vēlas baudīt pašu zemē audzētus un ienākušos ābolus, bumbierus, citus augļus. Pašlaik, kad dārzi āk ziedēt, labi redzamas kopēju kļūdas un tas, kas izdarīts pareizi.

Šajā sakarā Latvijas Lauku konsultāciju centra Preiļu nodaļa Valsts Lauku tīkla ietvaros pagājušajā nedēļā rīkoja izglītojošu semināru. Temats — veca augļu dārza atjaunošana. Vieta — Preiļu novada Aizkalnē, kur kolhozu laikos bija vieni no rajonā lielākajiem ābeļdārziem.

Par semināra laikā gūtajām atziņām stāsta konsultāciju centra Preiļu nodaļas uzņēmējdarbības konsultante Aina Golubeva.

Vasarā, rudenī, ziemā vai pavasarī

Augļu koku apgriešana nodrošina gaismas piekļuvi visām augļu koka vainaga daļām un dod vairākus nozīmīgus ieguvumus — veicina ražas pieaugumu, sa-

mazina ražošanas periodiskumu, augļi ātrāk nogatavojas, uzlabojas augļu kvalitāte un lielums. Vēl tiek ierobežota slimību attīstība, regulēta koka augšana un uzlabots augļu koka izskats.

Augļu kokus var sākt apgriezt jau ziemas beigās, kad mitējusies sali, bet temperatūra vēl ir zem nulles. Darbu var turpināt līdz pat sulu cirkulācijas sākumam. Ja šajā laikā augļu koku apgriešanu nav izdevies paveikt, to var izdarīt arī tad, kad augļukoki jau ir saplukuši. Siltā laikā saule brūces dezinficē, apzāvē un tās mazāk pakļautas augu slimību infekcijām, brūces arī labāk sadzīst.

Ja vajag ierobežot augšanu, labāk zarus griezt vasarā — pēc noziedēšanas, līdz augusta sākumam, vai arī rudenī — pēc lapu nobiršanas.

Zaru griešana vasarā un rudenī koku nobremzē augšanu, turpretī griešana pavasarī veicina snaudošo pumpuru plaukšanu, straujāku dzinumu atjaunošanos. Lielus un druknus zarus labāk izgriezt pavasarī, jo kokam nepieciešams samērā ilgs laiks brūču

● Preiļu novada Aizkalnē semināra dalībnieki speciālista vadībā vērtēja un analizēja vainagu formas.

sadziedēšanai. Savukārt ūdenszarus labāk griezt vasarā vai rudenī. Atcerieties, augļu kokus nedrīkst apgriezt plaukšanas laikā. Arī pārmerīga izzāģēšana novājinās koku, kā arī veicinās daudzu ūdenszaru veidošanos, ar kuriem tad būs jātiec galā vasarā.

Jāsargā no infekcijām un jāveido forma

Pēc apgriešanas, lai pasargātu koku no infekcijām, stumbra bojājumi jāsakopj ar vara vitriolu vai brūču ziedi (potvasku).

Kad izgriezti zari, augļu kokam jāslāpē piramidveida forma — lejasdaļā vainagam jābūt platakam (zariem — garākiem), bet virzienā uz galotni — jāsaaurinās. Ja kokam nav izteiktas galotnes, var veidot arī kausveida vai lietussarga formas vainagu.

Galvenais, lai visiem zariem pietiekamā daudzumā piekļūtu saules gaisma, jo tikai tādā gadījumā izaugs pilnvērtīgi augļi.

Griezt vajadzētu ne vairāk kā trešo daļu visas zaru masas gadā pat tad, ja koks ir stipri sabiezējis un ilgi neveidots. Nav vēlams brūces, kas lielākas par astoņiem centimetriem diametrā, jo tādas parasti vairs neizaug.

Jānovērtē koka «veselības stāvoklis»

Vecām ābeļēm parasti jāveic vainaga pazemināšana, retināšana, kā arī veco apakšējo zaru atjaunošana. Pirms vainaga atjaunošanas jānovērtē stumbra «veselības stāvoklis», jo veidot, atjaunot ir praktiska nozīme tikai augļu kokus ar veselīgiem stumbriem.

Retinot vecas ābeles vainagu,

izgriež liekos zarus, stāvus augšup ejošus zarus. Rīkojas, vadoties no tā, lai vainags veidotos pēc iespējas simetriskāks, ar spēcīgiem un veselīgiem vadzariem. Jānodrošina vienmērīga saules gaismas piekļuve katram zaram.

Lai to panāktu, bieži ir nepieciešams ābeles vainagu noīsināt, nozāģējot galotni līdz kādam uz sāniem augošam vadzaram. Vainaga pazemināšana uzlabo visas ābeles, bet jo īpaši apakšējo zaru, augšanas apstākļus, kā arī atvieglo ražas novākšanu un turpmāku koka apgriešanu.

Semināra dalībniekiem bija iespēja pieredzējuša augļkopja vadībā pašiem piedalīties vecu ābeļu stumbra novērtēšanā, analizēt vainagu formas un to veidošanas kļūdas, kā arī pašiem praktiski izmēģināt roku darbos.

Dienesta 148. dzimšanas dienā strādāja ierastajā režīmā

Lai arī svētki, esam gatavi jebkurā mirklī doties uz izsaukumu, tā pagājušajā piektdienā «Novadniekam» teica Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona brigādes Preiļu daļas komandiera pienākumu izpildītājs Rolands Slūka.

17. maijā Latvijas ugunsdzēsēju un glābēju svinēja savus profesionālos svētkus, 148. gadadienu, kopš Rīgas brīvprātīgo ugunsdzēsēju komanda pirmo reizi izbrauca dzēst ugunsgrēku galvaspilsētā. Šajā sakarā tika rīkota arī tradicionālā atvērto durvju diena. Rolands Slūka gan secināja, ka šogad interese par ugunsdzēsēju depo apmeklējumu esot mazāka nekā citkārt.

Preiļu daļas komandiera pienākumu izpildītājs atzina, ka šobrīd varot nedaudz uzelpot, jo pērnās zāles dedzināšanas laiks beidzies. Diemžēl daļai sabiedrības nekāda mācība nenāk par labu — apkalpojamajā teritorijā reģistrēts 31 kūlas uguns-

grēks, kas ir par vienu vairāk, salīdzinot ar pērnā gada pavasari. Tomēr šogad liesmas skārušas daudz lielākas platības, bijuši vairāki gadījumi, kad dzēsti ugunsgrēki 30 un pat 40 hektāru platībā.

Preiļu ugunsdzēsējiem paveicies tajā ziņā, ka, steigoties uz kūlas ugunsgrēku kādā grūti sasniedzamā un nomaļā vietā, nav sabojātas automašīnas, toties izdedzinātās degvielas apjomi naudas ziņā rēķināmi tūkstošos latu. Papildus finansējumu nevienam nedos, tāpēc jāsaprot, ka turpmāk jādzīvo taupīgi.

Reti kad varam justies mierīgi. Nupat iestājies silts, pat karsts laiks, sāksies peldēšanas sezona, ko mēs gaidām ar bažām, teic R. Slūka. Pērnā vasara šajā ziņā bijusi gana mierīga, jo vietējiem glābējiem nav nācies meklēt ūdeņos noslīkušos. Varbūt arī šovasar cilvēki būs tikpat prātīgi un nepeldēsies nezināmās, bīstamās vietās, nedosies ūdenī alkohola reibumā un ļoti uzmanīgi ūdeņu tuvumā pieskatīs bērņus.

Positīvāks skats uz dzīvi un tuvāko nākotni ugunsdzēsējiem

● Sveiciens aizvadītajos svētkos stiprajiem un drosmīgajiem VUGD Latgales reģiona brigādes Preiļu daļas darbiniekiem! Attēlā gan tikai vienas maiņas vīri: no kreisās — Māris Leikučs, Oļegs Rimovičs, Gunārs Strods, Raimonds Luriņš, daļas komandiera pienākumu izpildītājs Rolands Slūka, Arnis Švarnovičs, Ilmārs Spiķis, Aldis Lozda un Ēriks Pastars. Foto: A. Šņepsts

un glābējiem ir arī tāpēc, ka šogad beidzot saņemts algu

paaugstinājums. Tiesa, tas vēl nesasniedz pirmskrīzes līmeni,

tomēr ir jūtami lielāks nekā gadu iepriekš.

Lappusi sagatavoja L. Kiriļlova

Kā var nesolīt?

Līdz pašvaldību vēlēšanām atlikušas vien nedaudz vairāk par desmit dienām, un pat tā sabiedrības daļa, kas savu laiku labprātāk ziedo kam lietderīgākam, nevis politisko partiju vai apvienību runas vīru solījumu uzklaušanai, sāk aizdomāties par to, ka vēlēšanās ir teju klāt un jābūt izvēlēties starp daudzajiem piedāvājumiem. Pilsētās tas ir sarežģītāk, jo lielākoties kandidāti nepazīstami, sveši, un kas to var pateikt, ar ko persona «z» labāka par personu «y», par «a» vai par «b». Laukos liela daļa cits citam pazīstami nevien personīgi, bet pārzināmi pat iepriekšējās paaudzēs. Re, re, — tā māsasdēls ar krutku tirgojas, bet šitais pats vēl pirms gada uz Krieviju pēc benzina brauca. Bet tas, paskat, jau kuro gadu pa domi vien, pa domi vien, — vai tad nav zināms, kādas algas tur šie sev uztaisa, un vēl sievu darbā iekārtoja, bet tā uzpūtīga, negrib ar prastiem ļaudīm runāt, kolēģi «izēda» no darba... Tas pārlieku aizraujas ar dzeršanu, bet šaj jau trešais brūngāns, un bez tam esot slima, diez vai varēs strādāt, vairāk uz «biļetena» sēdēs. Šādas un līdzīgas runas taču katram zināmas, vai ne? Kaut arī kopumā tās varam nosaukt par tenkām, zināma daļa taisnības tajā visā ir. Jo nenoslēpsi ne savus nelikumīgos ienākumus, ne nesavaldīgo raksturu, ne to, cik ļoti gribas tikt augstā amatā un siltā vietīnā. Un priekšvēlēšanu laiks kā reiz arī ir tas laiks, kad katra kandidatūra tiek apspriesta klusībā, ģimenē, draugu bariņā, līdz beidzot vēlēšanu dienā tai tiek pievilktas krustiņš, minusa zīme, vai saraksts vispār izlīdzināts miskastē.

Arī «Novadnieks» pirmsvēlēšanu gaisotnē ielūkojās vietējo novadu deputātu kandidātu sarakstos un to programmās. Uzreiz gan jāpiebilst, ka šī raksta ievaddaļa — pirmā rindkopa — konkrēti neattiecas ne uz vienu novadu, par kuru turpmāk būs runa. Ja kāds tomēr saskata līdzību ar sevi, tad tā ir tikai viņa paša problēma.

Sarakstu un solījumu divreiz vairāk

Ielūkošanos piedāvātajās programmās atbilstoši burtu kārtībai alfabētā sākam ar Aglonas novadu. Aglonieši — strādīgi, čakli, izglītoti cilvēki, kuriem Radītājs piešķīris vienu no vis-skaistākajām Latvijas vietām, kurā prieks dzīvot, darboties, mīlēt, kuru tik daudz iespēju iekopt par vēl brīnišķīgu vietu. Diemžēl Radītājam piemirsies piešķirt mieru un satību šim jaukajam nostūrī, un domstarpības vietējo ļaužu un amatpersonu starpā nav reta parādība. Kā būs turpmāk? Uz 13 deputātu vietām Aglonas novada domē kandidē 86 personas astoņos sarakstos. Uz iepriekšējām pašvaldību vēlēšanām, kas norisinājās 2009. gadā, kad arī Kastuļinas, Šķeltovas un Grāveru pagastu iedzīvotāji pirmo reizi vēlēja jaunizveidotā Aglonas novada domi, valdīja lielāka vienprātība, ko apliecina toreizējo deputātu kandidātu sarakstu nosaukumi: «Novada apvienotais saraksts», «Mūsu spēks vienotībā», «Politiskā partija «Spēks vienotībā» un pietika ar četriem kandidātu sarakstiem (ceturtais bija «Novada apvienotais saraksts»), tad šoreiz no vienotības maz kas palicis. Par to liecina 2013. gada pašvaldību vēlēšanām tapušo sarakstu nosaukumi: «Šķeltovas pagasta saraksts», «Kastuļinas pagasta saraksts», «Grāveru pagasta saraksts», «Sadarbosimies kopā». tas rosina domāt, ka kaut kādā veidā šo, reformas gaitā pievienoto, pagastu iedzīvotāji domē nav tikuši pārstāvēti tā, kā viņi to būtu gribējuši. Savu vietu domē grib ieņemt arī Latgales partijas un politisko partiju apvienības «Saskaņas centrs» sarakstu kandidāti. Bet vēl jau ir «Aglonas novada saraksts», «Mūsu mājas — mūsu atbildība», «Attīstība kopsoli». Arī vairāki deputāti, kas domē plecs pie pleca kopīgi nostrādājuši aizvadītos četrus gadus, nesaskata iespējas turpmākai sadarbībai un izvēlējušies kandidēt dažādos sarakstos.

Vēl ielūkojoties statistikas ziņās par deputātu kandidātiem, redzams, ka lielākoties tie ir cilvēki vecumā no 41 līdz 50 gadiem — 38,37 procenti. Vienādās attiecībās — pa 18,60 procentiem ir kandidāti no 31 līdz 40 un 51 līdz 60 gadiem. Ir arī visai jauni kandidāti, kas vēlas kļūt par deputātiem, — 1,16 procenti 18 gadu vecumā, un tikpat daudz procentu tādu, kas jūtas jauni un pietiekami zinoši mūsdienīgam

pašvaldību darbam arī sirmā vecumā — no 71 līdz 80 gadam.

No Aglonas novada budžeta pašvaldību vēlēšanām atvēlēti 5299 lati.

Māka solīt to, ko varēs arī nepildīt

Vēlēšanu kampaņa ir māksla solīt to, kas vēlāk nebūs jāpilda, teicis kāds no mūsdienu politiķiem, un politika ir māksla iegūt naudu no bagātājiem un balis no nobagājiem, izliekoties, ka aizsargāji abu pušu intereses vienam pret otru, — tā atzinis kāds cits vēlēšanu kampaņas organizators.

Pašvaldību vēlēšanām gatavojoties, īpaši nelielos lauku novados, no malas kampaņas organizatori netiek pieaicināti, tāpēc jātiec galā saviem spēkiem, kā nu kuram sanāk. Nerunājot par aktivitātēm pēc personīgās iniciatīvas, kā, piemēram, biežāk iegriezties skolā, aprunāties ar ļaudīm pie autoveikala, pa ceļam uzņemt savā automašīnā kaimiņu tantiti, uzslavēt vietējo uzņēmēju un līdzīgām iespējām «pazīmēties», katrai kandidātu grupai, kas startē vēlēšanās ar kopēju nosaukumu, jābūt izstrādātai programmai. Ideālā variantā tai jābūt tik pārliecinošai, ka pēc iepazīšanas pilnīgi noteikti gribētos nobalsot par konkrētās programmas autoriem.

Arī ar visu konkrētu rīcības plānu sevi pieteic «Aglonas novada saraksts». Jūtams, bez pieredzes, jo kā citādi izskaidrot tik vieglu roku dotus solījumus, kā, piemēram «Sekmēt jaunu uzņēmumu un darba vietu rašanos, piesaistot ES fondu līdzekļus». Pašvaldību darbā pieredzējuši «buki» vairs tik viegliem solījumiem kā attiecībā uz jaunu uzņēmumu un darba vietu rašanos vairs nemētājas, jo tas gan īsti neietilpst domes kompetencē. Ja vēlētajiem varbūt arī varētu patīkt šāds apsoliņš, tad pašiem pēc pāris gadiem būtu rūgti jānožēlo, ja novada iedzīvotājs pieprasītu, kur ir jaunās darba vietas.

Šī saraksta deputātu kandidātiem būtu labāk jāpārzina savs novads. Ko nozīmē programmā ierakstītā šāda apņemšanās: «Nodrošināt Jaunaglonas Arodvidusskolas darbību, saglabājot esošo materiāltehnisko bāzi un darba vietas»? Pirmkārt, šādas arodvidusskolas novadā nav, bet ir mācību iestāde ar pavisam citu nosaukumu, un tas būtu jāzina cilvēkiem, kas grib strādāt domē. Arī «Novadnieks» neteiks priek-

šā, kā tagad sauc skolu, kas kādreiz bija Jaunaglonas arodvidusskola, lai pamudinātu kandidātus skolas nosaukumu noskaidrot pašiem. Otrkārt, un galvenokārt, — ar kādām tiesībām deputāti nodarbotos ar izglītības iestādi, kas nav pašvaldības pakļautībā?

Ir šajā programmā arī pozitīvas lietas, taču vairāk gan izteiktas vispārīgos saukļos.

✓ «Šķeltovas pagasta saraksts» papildināts ar plašu un detalizētu programmu. Definēts mērķis — novadā vienlīdzīga attieksme pret visiem iedzīvotājiem. Tas rosina domāt, ka līdz šim ar vienlīdzību istas kārtības nav bijis. Šaubas rada solījumi: «Atbalstīsim novadā reģistrētos vietējos uzņēmējus domes iepirkumos un sniegto pakalpojumu izmantošanā», kā arī: «Atbalstīsim vietējo zemnieku lauksaimniecības produkcijas realizāciju novada skolās, bērnudārzos, sociālās aprūpes centros un iedzīvotājiem». Vai tie tiks atbalstīti pat tad, ja būs dārgāki un neekvitatīvāki?

Uzņēmēji, medicīniskā aprūpe, ūdenssaimniecība, ģimenes ar bērniem, skolas, kultūra, tūrisms, ceļi, reliģiskās konfesijas, sports, pensionāri, invalīdi, bezdarbnieki, sakoptība, zivju resursi, — kas tikai nav pieminēti partijai, politisko apvienību un vēlētajū apvienību sarakstos.

✓ Sarakstā «Novads — mūsu mājas — mūsu atbildība» neizpratni rada solījums «piesaistīt dažādu fondu līdzekļus pašvaldības ceļu tīklu modernizācijai, katram pagastam nodrošinot finansējumu proporcionāli ceļu garumam». Vai tāds sadalījums varētu būt taisnīgs? Droši vien, ka būtu jāņem vērā arī ceļa pašreizējā kvalitāte, jo ar vienu mērauklu nevar mērīt labi asfaltētu vai galīgi izdangātu ceļu. Šī saraksta garās un samērā detalizētās programmas veidotāju uzmanība uz beigām atslābusi un iesprucis solījums «veicināt māju pagalmu labiekārtošanu». Varbūt runa par daudzdzīvokļu mājām, jo grūti iedomāties, kā dome veicinātu kādas privātmājas labiekārtošanu. Šajā programmā un arī dažās citās atsevišķi pieminēta kapsētu sakārtošana. Protams, apsveicama lieta, taču citos vietējos novados kapsētu sakārtošana bijusi dienas kārtībā arī iepriekšējo un vēl iepriekšējo domu darbības laikā.

✓ «Grāveru pagasta saraksta «Sadarbosimies kopā»» deputātu kandidātu vēlmes iz-

teiktas lakoniski un konkrēti — stiprināt, atbalstīt, saglabāt, maksimāli izmantot, sekmēt, attīstīt, motivēt (tiesa, šo vārdu papilnam arī citu sarakstu programmās). Kandidāti pilni apņēmības «panākt nederīgu ekspluatācijai esošu ēku likvidāciju vai to apsaimniekošanu». Ja neder ekspluatācijai, vai tā ir maz apsaimniekojama? Ja pašvaldības grausts, tad, protams, labāk nojaukt, nevis likvidēt. Ja privātpašums, tad ar kādiem paņēmieniem domāts īpašniekam likt to nojaukt vai apsaimniekot?

✓ «Kastuļinas pagasta saraksta» līderis ir līdzšinējais Aglonas novada domes priekšsēdētājs, un, šķiet, šī saraksta programmai būtu jābūt nevainojamai, jo kurš gan labāk varētu zināt, kas novadā vēl darāms? Nemot vērā līdz šim nepaveikto, kas novada saimnieka acīm vislabāk redzams, arī solījumi pārliecinošāki. Ar solījumu «sniegt atbalstu maznodrošinātajām ģimenēm, vientuļiem cilvēkiem», domājams, tas arī jāsaprot, ka pašvaldība paplašina to cilvēku loku, kam vajadzīga palīdzība, jo, kā zināms, pirmām kārtām katrā pašvaldībā jāpalīdz trūcīgajiem (kam visā valstī noteikts garantētais minimālais ienākums), un pēc tam var pievērsties arī maznodrošinātajiem, ko katra pašvaldība noteic atbilstoši savai rocībai. Un kas ir domāts ar «vientuļš cilvēks»? Neprecēts četrdesmitgadnieks arī ir vientuļš, tāpat var cerēt uz pašvaldības atbalstu? «Nodrošināt iedzīvotāju intereses katrā no Aglonas novada pagastiem», — kaut arī īsti nesaprotams, bet skaists solījums, vai ne?

✓ Saraksta «Attīstība kopsoli» programmas veidotāji ir par visplašāko atklātību, tāpēc sola «iespēju ikvienam iedzīvotājam vērot novada domes sēdes internetā». Tomēr diez vai pašvaldības budžets «pavilks» domes sēdes tiešraidē, tāpēc, acimredzot, domes sēdes tiks filmētas un videomateriāls varētu būt pieejams domes mājas lapā. Nu jauki, taču kur ir garantija, ka arī tad viss tiks uzfilmēts un viss uzfilmētais būs skatāms? Bet galvenais — cik novada lauku vienietās un arī pagastu centra mājās ir interneta pieslēgums? Pārsteidzīgs ir solījums «bezmaksas mācību līdzekļu un brīvpusdienu nodrošināšana skolēniem», jo diez vai novada budžets spēš finansēt visu, kas saprotams ar vārdiem «mācību līdzekļi». Solītā stipendiju fonda nodibināšana studējošo jauniešu atbalstam ir laba lieta, ja ne piebilde — «savlaicīgi sagatavojot nepieciešamos novada speciālistus». Vai Aglonas novadā jau šodien ir zināms, kādi speciālisti pašvaldības iestādēs būs nākotnē vajadzīgi, un kur tadā gadījumā tiks esošos? Vai novadā ir tik daudz stipru uzņēmumu, kas atvēlē līdzekļus stipendiju fondam, lai reāli atbalstītu jauniešus, kuri pēc tam strādās šajos uzņēmumos? Protams, var arī programmā vēlēties «ciešāku sadarbību starp vecākiem un izglītības iestādēm», bet pašvaldības funkcija tā vis nav.

✓ «Latgales partija» sola «finansāli atbalstīt vietējos uzņēmumus un zemnieku saimniecības». Lai jau atbalsta, ja izdodas. Vismaz būs pirmā pašvaldi-

ba valsti, kas finansāli (piešķirot līdzekļus vai materiālos resursus) būs atbalstījusi uzņēmējus. Jādomā, ka arī piemājas saimniecības īpašnieks un jebkurš cits no domes saņems finansiālu atbalstu, jo pret visiem jāizturas vienlīdzīgi. Arī šīs partijas programmā solījums ar stipendijām novadam nepieciešamo jauno speciālistu piesaistei. Zinot, cik novadā augsts bezdarba līmenis, rodas jautājums, — kur tiks tos jaunos speciālistus? Tāpat solījums sociālos pabalstus piešķirt maznodrošinātajiem rada šaubas, vai programmas sastādītājiem ir skaidri divi atšķirīgi sociālajā jomā lietojamie jēdzieni «maznodrošinātais» un «trūcīgais».

✓ Politisko partiju apvienība «Saskaņas centrs», kā jau politisks spēks ar vairākkārtēju pieredzi, kā rakstīt programmas, savos solījumos ir aptvērusi visas iespējamās sabiedrības grupas, solot iedzīvotājiem gan darbavietas, gan izglītību bērniem pēc iespējas tuvāk viņu dzīvesvietai, saglabāt lauku skolas, gan atbalstīt, sākot ar uzņēmējiem un beidzot ar mazpulkiem, atvērt sporta zāli Grāveros, izveidot futbola laukumu Šķeltovā, gādāt par bibliotēkām, veciem ļaudīm, invalīdiem, par to, lai uz vietas būtu pieejami frizieri un dakteri, lai būtu ērtas pludmales, rīkot sakoptības skates, sakārtot ceļus, ar ES naudu sakopt Dubnu, kompensēt medikamentus un tā tālāk.

Pareizrakstība klibo

Programmas, ar ko deputātu kandidāti sevi prezentē potenciālajiem vēlētajiem, pēc apjoma nav tik lielas, lai to pārlasīšana un kļūdu izlabošana prasītu daudz laika. Tāpēc nepiedodanas ir pareizrakstības kļūdas šajās programmās. Piemēram, «gādāsir par teritorijas labiekārtošu» («Šķeltovas pagasta saraksts»).

Burti pazuduši vai samainījušies arī citu sarakstu programmās.

Burvīgi stila ziediņi «Politisko partiju apvienības «Saskaņas centrs»» programmā, kā, piemēram: «Daži ekonomiskie rādītāji pēdējā laikā saka, ka ir sākuši stabilizēties, taču trūcīgo un maznodrošināto ģimeņu skaits ar katru dienu turpina pieaugt», vai arī «palīdzēt piesaistīt līdzekļus tēkošām remontam», «rūpēties un saglabāt par kultūru, tās tradicionālajām vērtībām».

Lai piepildās!

Uz Aglonas novada deputātu kandidātu solījumiem esam paskatījušies ar piekasiģu vērtējumu un zināmu ironijas daļu. Tajā pašā laikā jāatzīst, ka tajās ir pietiekami daudz labu lietu, bet priekšvēlēšanu solījumi aizvien ir jāvērtē rezervēti. Ļoti bieži skaistās nākotnes vīzijas pēc vēlēšanām, kad ieņemtas deputātu vietas un sadalīti vēl daži amati, tā arī izčib.

Arī vēlētajiem no sirds ieteicam aiziet uz saviem vēlēšanu iecirkņiem jau pirms vēlēšanu dienas, rūpīgi izstudēt partiju programmas, solījumus, padomāt par to, kas jūsu novadam un jums pašam ir vissvarīgākais. Lai veicas izdarīt pareizo izvēli!

Līvānu «Ceiruleits» dziedāja un dejoja Ķīnā

● Ķīnas iedzīvotāju ēšanas tradīcijas atšķiras no tām, kādas ir Latvijā, un par to «Ceiruleits» dalībnieki pārliecinājās gan oficiālās vakariņās, gan vienkāršās estuvēs.

Aprīļa nogali un maija pirmo nedēļu Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopas «Ceiruleits» vecākās grupas dalībnieki pavadīja Ķīnā, kur bija devušies pēc Juānas (Yunnan) provinces tūrisma aģentūras ielūguma, lai piedalītos 14. starptautiskajā Kunmiņas mākslas un tūrisma festivālā.

Ideja par šādu braucienu bija radusies jau pirms gada, kad folkloras kopa «Ceiruleits» saņēma vairākus uzaicinājumus piedalīties starptautiskajos folkloras festivālos dažādās valstīs. Kāpēc izvēle krita par labu Ķīnai? Kops dalībnieki vienojās, ka šoreiz dosies kādā tālākā un eksotiskākā ceļojumā, kurā būtu iespējams arī priecāties par vēl neredzētām dabas ainavām un iepazīt pavisam atšķirīgu kultūru.

11 neaizmirstamas dienas ar senu vēsturi, atklājumiem un tradīcijām bagātā Ķīnā. Tas bija grandiozākais festivāls, kādā folkloras kopa «Ceiruleits» ir piedalījusies, «Novadniekam» atzina kops dalībnieki. Par festivāla vērienu liecināja jau tas fakts, ka festivāla rīkotāji ārzemju viesiem apmaksāja aviobiļetes lidojumam posmā Bejing — Kunming — Bejing (vienam dalībniekam tas izmaksā apmēram 800 latu). Festivāla nōrises filmēja Ķīnas nacionālā televīzija. Festivālā piedalījās 30 folkloras kops. Zināms, ka Kunmiņas apkārtnē vien dzīvo 26 minoritātes ar atšķirīgiem tēriem un valodu. Pirmo reizi festivālā piedalījās ārzemju grupas no Latvijas, Polijas, Brazīlijas, Meksikas, Vjetnamas, Taizemes un Indijas.

Festivāla laikā katru dienu notika divi gājieni — viens no rīta, otrs — pēcpusdienā. Gājieni notika apkārt Zaļajam ezeram un ilga pusotru stundu. To vēroja milzīgs skaits skatītāju — apmēram viens miljons cilvēku. (Kunmiņa ķīniešu izpratnē ir «neliela» pilsētiņa — ar pieciem miljoniem iedzīvotāju — divas Latvijas!) Lat-

vijas pārstāvjus uzņēma ar lielām ovācijām, «Ceiruleits» bija nepārtrauktā fotogrāfu un operatoru ielenkumā. Gājiena laikā varēja vērot arī visu Kunmiņas apkārtnē dzīvojošo minoritāšu priekšnesumus un ārzemju grupu uzstāšanos. Notika arī koncerti Kunmiņas Zooloģiskajā dārzā un Uzvaras parkā. Cilvēki izrādīja bezgalīgu sirsnību, vēlējās ar «Ceiruleiša» dalībniekiem dejojot un fotografējoties. Īpašu pateicību līvānieši par dalību festivālā saņēma no provinces tūrisma organizatoriem. Katram dalībniekam tika uzdāvināta grezna stabule.

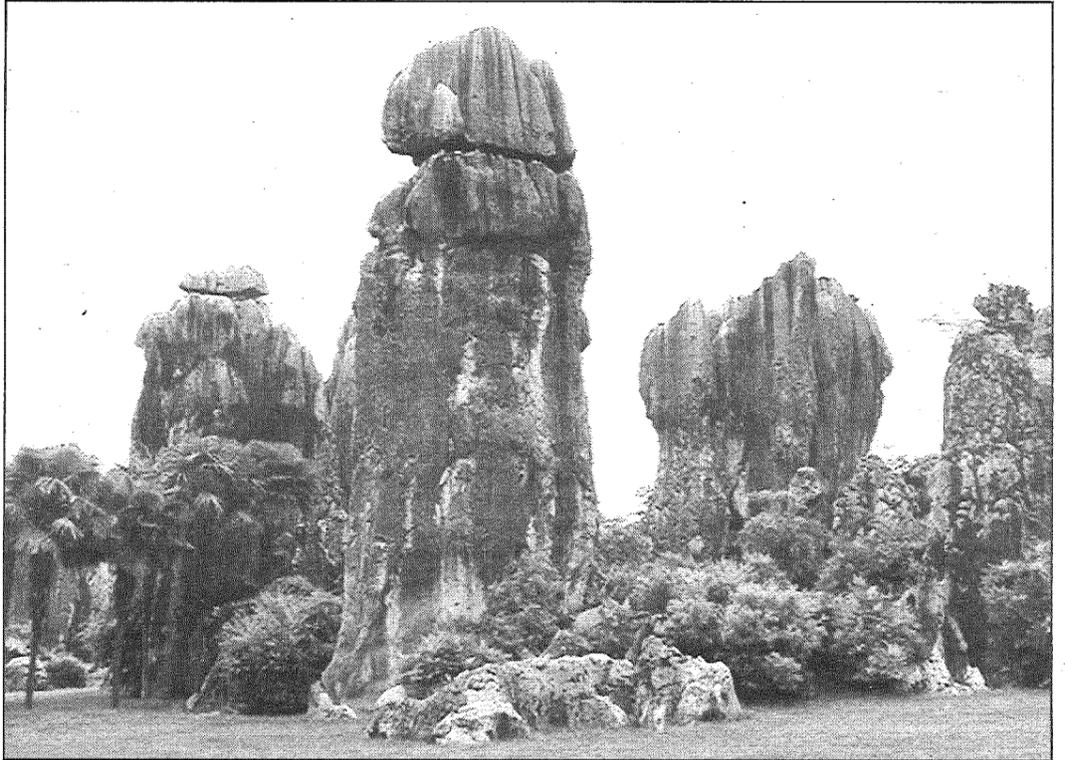
Festivāla laikā notika arī koncerts, par kura laureātiem kļuva «Ceiruleits», saņemot naudas balvu — aptuveni 100 latus. Neaizmirstamas atmiņas palikušas par goda vakariņām, kas tika rīkotas festivāla dalībniekiem. Vakariņas tika atklātas ar bundzinieku orķestra priekšnesumiem. Vēlāk šie paši bundzinieki pārtapa par oficiantiem.

«Ceiruleits» piedalījās ne tikai festivālā, bet koncertēja arī Latvijas vēstniecības organizētajā pasākumā Pekinas Svešvalodu universitātē, kurā māca arī latviešu valodu. To ķīniešu studentiem palīdz apgūt vieslektore Solvita Pošeiko no Latvijas. Universitātes vadībai, studentiem un citiem klausītājiem bija iespēja iepazīt tradicionālās latviešu dziesmas, dejas un mūzikas instrumentus. Īpašu sajūsmu klātesošajos izpelnījās iespēja pašiem skatītājiem izmēģināt deju soļus, kā arī universitātes latviešu valodas kursa studenta latviski teiktā ievadrūna.

Folkloras kops dalībnieki griezās mājās arī ar spilgtiem iespaidiem par Ķīnas dabu, arhitektūru, vēsturiskajām celtnēm. Patikuši gan fantastiskie dabas skati, gan fiziskā slodze, gan arī paplašināts redzesloks, jo izrādījies, ka uz daudzām lietām var skatīties pavisam savādāk. Vieni dalībniekiem palikušas atmiņā pusdienas restorānā, uz ko

● Ar folkloras kops «Ceiruleits» dalībniekiem kontaktus labprāt nodibināja un kopīgi fotografējās citu valstu pārstāvji.

● Akmens meža parks — pirms miljoniem gadu «izaugušie koki».

uzaicināja Latvijas vēstniece Ķīnas Tautas Republikā Ingrida Lawrence. Bija iespēja iepazīt un izbaudīt istu ķīniešu virtuvi. Lai labāk izjustu Pekinas vecpilsētas gaisotni, līvānieši devās arī izbraucienā ar velorīksmām pa hutongiem. Par hutongiem sauc senās ielas ar tradicionālo kvadrātveida dzīvojamu namu apbūvi. Lielu iespaidu atstājusi Lamas tempļa apskate. Tas ir viens no lielākajiem un svarīgākajiem Tibetas budistu tempļiem Ķīnā. Tempļa aplūkojama statuja, kas 1993. gadā tika iekļauta Ginesa pasaules rekordu grāmatā kā augstākā Budas statuja. Tā ir 26 metrus augsta, izcirsta no viena koka.

Protams, ar nepacietību tika gaidīta ekskursija uz Lielo Ķīnas mūri, no kura tika apbrīnots sakains skats. Ķīnas mūris ir pasaules limeņa kultūras fenomena, Ķīnas civilizācijas emblēma un viens no Pasaules mantojuma objektiem. Lielais Ķīnas mūris ir 6350 kilometrus garš, vairāk vai mazāk saglabājies un joprojām stiepjas pa Ziemeļķīnas

kalniem un ielejām. Sajūsmu radīja arī ekskursija uz Ķīnas Imperatoru vasaras pili (Yiheyuan). Ihejuanj parks un tā daudzās strūklakas, tiltiņi, dīķīši, ezeri uzskatāmi par ievērojamu Ķīnas dārzu — parku mākslas paraugu. Savs stāsts ir par ķīniešu virtuvi. Ķīnieši prot ļoti gatavot, un tāpēc viņu ēdienkarte ir daudzveidīga. Zoodārza restorānā kops «Ceiruleits» dalībniekiem bija iespēja nogaršot dažādus «mošķus» — tārpus, sienāžus, bruņurupuču gaļu. Tie visi bija īpaši pagatavoti — gan eļļā apcepti, gan karamelizēti. Tajos esot daudz proteīna, un zinātnieki izteic prognozes, ka tieši kukaiņi cilvēkiem būšot nākotnes barība.

Neaizmirstama ir īpašā tējas dzeršanas ceremonija. Ķīna ir tējas iekopšanas dzimtene, un tajā ir izveidojusies īpatnēja tējas dzeršanas ceremonija, kas tulkotumā saucas tējas dzeršanas māksla. Ķīniešu ģimenēs tā saglabājusies līdz mūsdienām. Iespaidīga bija ekskursija uz Ak-

mens meža dabas parku. Tas veidojies apmēram pirms 270 miljoniem gadu, kad tā vietā, iespējams, bijis okeāns. Kad ūdens izzuda, tika atsegts okeāna pamats ar biezu kaļķakmens slāni, kurš lietus un vēja erozijas rezultātā ieguva divainas un iztēli rosinošas formas.

Pastāv stereotips, ka Ķīnā viss maksā lēti, taču izrādījies, ka tādas lētās preces vispār neatrast. Cenas bijušas neadekvāti augstas. Tiesa, tās varēja nokautēt, arī nopietnos veikalos. Visur mudžēja no velosipēdistiem un mopēdistiem. Elektromopēdi gandrīz pilnībā izkonkurējuši velosipēdus. Ķīnas pilsētas kļāja dūmaka, kas Latvijas pārstāvjiem šķita kā rīta migla, taču izrādījās, ka tas ir smogs.

Folkloras kops «Ceiruleits» dalībnieki par atbalstu šim braucienam teica paldies Valsts Kultūrkapitāla fondam, Līvānu novada domei un vietējiem uzņēmējiem.

Sagatavoja L.Rancāne

Botulina injekcijas palīdz iegūt kustību brīvību bērniem ar cerebrālo trieku

Pasaulē un Latvijā bērni ar cerebrālo trieku veido lielāko bērnu invalidu skaitu. Lai arī slimība nav pilnībā izārstējama, daudzos gadījumos ar mūsdienu ārstēšanas un rehabilitācijas palīdzību mazie pacienti var iemācīties staigāt, skriet un pilnvērtīgi piedalīties vecumam atbilstošās aktivitātēs.

Bērniem ar cerebrālo trieku muskuļu tonuss var būt gan pazemināts, gan paaugstināts. Lai uzlabotu kustību koordināciju un attīstītu muskuļus mazajiem pacientiem ar paaugstinātu muskuļu tonusu, medicīnas speciālisti visā pasaulē jau vairāk nekā divdesmit gadus izvēlas pārbaudīt un zinātniskos pētījumos pierādītu rehabilitācijas metodi – intensīvu fizioterapijas kursu, kas papildināts ar botulina toksīna injekcijām. Mīts, ka botulina toksīna injekcijas ir tikai skaistumkopšanas metode, ir maldinošs. Botulina toksīns pasaules bērnu cerebrālās triekas ārstniecības vadlīnijās ir ierindots kā pirmās izvēles medikaments ar augstu drošību hipertonusu muskuļu ārstēšanā.

Kā palīdzēt bērnu cerebrālās triekas pacientiem? Kā uzlabot bērnu un līdz ar to arī viņu vecāku un ģimenes locekļu dzīves kvalitāti? Skaidro RSU asoc. prof. Anita Vētra, BKUS, un dr. Ārija Zvaigzne, Vidzemes rehabilitācijas centra vadītāja.

Galvenais bērnu cerebrālās triekas cēlonis ir galvas smadzeņu bojājums, kas radies pirms, īsi pēc vai dzemdību laikā. Bērniem ar cerebrālo trieku grūtības sagādā vienkāršu, savam vecumam atbilstošu uzdevumu veikšana – rāpošana, staigāšana, priekšmetu satveršana un apģērbšanās. Unikālais bērnu cerebrālās triekas pacientu skaits Latvijā vecumā līdz sešu

gadu vecumam, kas saņēmuši valsts apmaksāto veselības aprūpi, 2012. gadā bija 466 bērni (saņēmuši palīdzību ambulatori) un 151 bērns – palīdzību stacionārā (pēc *Nacionālā veselības dienesta* datiem).

Asoc. prof. Anita Vētra: "Kaut slimība nav pilnībā izārstējama, pasaules un Latvijas praksē pārbaudītu metožu izmantošana var dot bērnam iespēju brīvāk kustēties un attīstīties, sniedzot iespēju pavadīt pilnvērtīgu bērnību. Tomēr pašlaik daļai bērnu ir jāsadzīvo gan ar fiziskiem kustību ierobežojumiem, gan ar to radīto dzīves kvalitātes pasliktināšanos, tāpēc nepieciešams veidot sabiedrības izpratni, kāda ir bērnu ar īpašām vajadzībām ikdiena, un kā to iespējams uzlabot."

Pareizi novērtējot un izvēloties atbilstošu zinātniskos pētījumos pierādītu ārstēšanas un rehabilitācijas programmu, iespējams panākt būtisku progresu. Tādēļ nepieciešams laicīgi vērsties pie speciālistiem un uzsākt piemērotu ārstēšanu.

Dr. Ārija Zvaigzne: "Pirmais solis bērnu cerebrālās triekas ārstēšanā ir vizīte pie ģimenes ārsta, kurš nosūtīs bērnu pie speciālista – neirologa un rehabilitologa. Speciālisti izvērtēs situāciju, veiks nepieciešamos izmeklējumus, nozīmēs ārstēšanu ar pasaulē un Latvijā pārbaudītām, uz pierādījumiem balstītām un efektīvām metodēm. Bērnu vecāki un aprūpētāji ir atzinuši, ka savlaicīga šīs slimības ārstēšana ļauj izvairīties no simptomiem, ko rada bērna nespēja kontrolēt kustības un ķermeņa pozas".

Spasticitāte – galvenais kustību traucējumu cēlonis

Spasticitāte ir viens no galvenajiem kustību traucējumu cēloņiem bērnu cerebrālās triekas pacientiem, to novēro ap 70% pacientu. Spasticitātes pamanāmākā pazīme

ir paaugstināts muskuļu tonuss. Nervu impulsu pārvades traucējumu dēļ kāda no muskuļu grupām gūst pārsvaru – notiek pastiprināta locītavu saliekšana vai atliešana. Kustību traucējumu izpausmes var būt no vieglākiem gadījumiem, kad kustības ir tikai nedaudz ierobežotas, līdz ļoti smagām – muskuļi ir tik stipri savilkti, ka locītavu nevar izkustināt pat ar lielu spēku. "Spasticitāte nav slimība, bet viens no iespējamiem sindromiem bērnu cerebrālās triekas pacientiem. Tā ir apgrūtināta, it sevišķi, smagākā formā, bet to var ārstēt vai vismaz atvieglot," skaidro asoc. prof. Anita Vētra, uzsverot, ka ārstēšanas un rehabilitācijas procesā iespējams panākt ievērojamu progresu šī un citu slimības simptomu atvieglošanai.

Botulina toksīna injekcijas kustību atvieglošanai

Jau divdesmit gadus pasaulē un vairāk nekā desmit gadus arī Latvijā bērnu cerebrālās triekas ārstēšanā un rehabilitācijā pielieto botulina toksīna injekciju metodi. Šī metode, kas ir pierādījusi savu efektivitāti lielā skaitā pētījumu visā pasaulē, ir iekļauta visās galvenajās slimības ārstēšanas vadlīnijās, atsaucoties uz Amerikas Neiroloģijas akadēmijas (AAN), Lielbritānijas Nacionālā veselības dienesta (NHS) un citu vadošo pētniecības iestāžu atzinumiem.

"Prakse rāda, ka ļoti efektīva muskuļu spasticitātes ārstēšana ir ar botulina toksīna injekcijām. Pateicoties šai metodei, daļa mazo pacientu spējuši iemācīties rāpot, staigāt un satvert priekšmetus, kā arī tiek dota iespēja atvieglot dzīves režīmu viņu aprūpētājiem," skaidro dr. Zvaigzne.

Botulina toksīna injekcijas ir ārstēšanas paņēmieni, kas palīdz atslābināt triekas

skarto muskuļi, un kopā ar fizioterapiju sniedz iespēju vingrināt ķermeni un uzlabot kopējo muskuļu tonusu. Botulina toksīna injekcijas ir mazināzīva procedūra, kas tiek veikta ambulatori vai rehabilitācijas procesa ietvaros stacionāri. Ar injekciju palīdzību iespējams mazināt vai novērst slimības radīto muskuļu hipertonusu, tādējādi radot iespēju pilnvērtīgāk veikt rehabilitāciju. Bērnu cerebrālās triekas pacientam rehabilitācijas ietvaros nepieciešamais injekciju apjoms ir atšķirīgs – sākot no vienas injekcijas līdz vairākām. Vienas injekcijas darbības laiks vidēji ir 3-6 mēneši.

Botulina toksīna izmantošanas priekšrocības bērnu cerebrālās triekas pacientu rehabilitācijas procesā:

- ✓ palīdz atjaunot kustības;
- ✓ samazina komplikāciju skaitu (kontraktūras, deformācijas u.c.);
- ✓ atvieglo pacientu aprūpi.

Sobrīd botulina toksīna injekciju metodi bērnu cerebrālās triekas ārstēšanā Latvijā izmanto kvalificēti speciālisti Vidzemes slimnīcā, Nacionālajā Rehabilitācijas centrā "Vaivari", kā arī Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā. Pašlaik ārstēšana ar botulina toksīnu injekcijām ir valsts apmaksāta spasticitātes reducēšanas programma un medikamenta izmaksas tiek kompensētas.

Neskatoties uz grūtībām, kas ir jāpārcieš bērnu cerebrālās triekas pacientiem, Latvijas medicīnas speciālistu ieteiktās ārstēšanās metodes un līdzekļi spēj atvieglot mazo pacientu ikdenu un uzlabot fizisko attīstību. Speciālisti uzsver, ka būtiska ir gan sadarbība starp ārstiem un bērnu vecākiem, gan sabiedrības izpratne un atbalsts cīņā ar slimību.

Fosfāti uzturā: trausliem kauliem, ātrākai novecošanai un hiperaktivitātei

Fosfāti ir daudzfunkcionālas pārtikas piedevas. Viena rūpnīca dienā var sarāžot pat 25 tonnas šīs vielas, kas nonāk neskaitāmos lietošanai gatavos produktos.

Latvijā no 2010. gada 1. jūnija aizliegts tirgot veļas pulverus, kuros fosfātu saturs pārsniedz 0,5 procentus, jo tie kaitē apkārtējai videi. Tikai retais aizdomājās, ka mūsdienās fosfātus pievieno arī pārtikas produktiem un dzērieniem. To ietekmi uz veselību novērtē arvien vairāk pētnieki – fosfāti atrodami tik daudzās pārtikas produktos, ka tiek pārsniegta dienā pieļaujamā 1000 miligramu deva, no kuras jutīgākiem cilvēkiem var rasties veselības problēmas.

Latvijā atļauts lietot 24 pārtikas piedevas, kas veidotas uz fosfātu bāzes. Tie ir dažādi nātrija, kālija, kalcija un magnija fosfāti, difosfāti, trifosfāti un polifosfāti, kuri slēpjas zem nosaukumiem E 339 - 341, E 343 un E 450 - 452. Tos izmanto gaļas, piena, augļu un dārzeņu produktu, maizes un konditorejas izstrādājumu, dzērienu un zivju produktu ražošanā.

Ari dabīga produktu sastāvdaļa

Pirms runājam par fosfātu kaitīgo ietekmi, svarīgi zināt, ka fosfāti cilvēka organismam ir nepieciešami. Tās ir dabīgās vielas – sāļi, kas satur fosforu un citas minerālvielas. Arī 85 procenti kaulu un zobu minerālvielu ir tieši fosfātu paveidi. Fosfors, ko uzņemam ar fosfātiem, tāpat vajadzīgs citiem bioloģiskajiem procesiem mūsu organismā, piemēram, vielmaiņas darbībai. Fosfors ir arī dabīga pārtikas sastāvdaļa, un sevišķi daudz tā ir olas dzeltenumā, pienā, riekstos, kviešu dīgļos, sojas pupās un to produktos, pākšaugos, sēnēs, auzās, kakao, aknās, nierēs.

Labā daudz nevajag

Mūsdienās vairāk jāuztraucas par pārāk lielo fosfora daudzumu uzturā, nevis tā deficītu, bet – kas par daudz, tas par skādi!

Ieteicamo 1000 miligramu fosfora diennakts devu nedrīkst pārsniegt, vēl būtiskāk ir to noturēt vienādās proporcijās ar kalciju – tad tas dos labumu veselībai. Agrāk, kad pārtika netika apstrādāta tā kā mūsdienās, šo devu pārsniegt nevarēja, turpretī, mūsdienās cilvēki vidēji patērē divas līdz trīs reizes vairāk fosfora, nekā nepieciešams. Vieni nav jutīgi pret fosfātiem un var patērēt lielu daudzumu bez ievērojamiem blakusefektu, savukārt citiem palielināta fosfātu lietošana var izraisīt virkni dažādu saslimšanu: Riska grupa ir mazi bērni.

Veicina kaulu trauslumu

Ja uzturā ir neproporcionāli daudz fosfora, tas var veicināt kaulu trauslumu un osteoporozī, līdz ar to šo slimību vairs nevar uzskatīt tikai par vecu cilvēku kaiti. Šo situāciju raksturo populārā frāze – dabā viss ir līdzsvarā! Ja organismā ir par daudz fosfora, ķermenis atņem kauliem kalciju, lai atjaunotu kalcija – fosfora līdzsvaru.

Secināts, ka bērniem, kuri patērē gāzētos dzērienus, trīs reizes biežāk tiek konstatēti dažādi kaulu lūzumi, un to izraisa mainītā fosfora – kalcija attiecība. Fosfātiem ir arī konservējošas īpašības, jo tie iedarbojas uz pārtikas produktā esošajiem mikroorganismiem, saistot tajos cinku un kalciju.

Diemžēl tie reaģē uz kalciju, ko uzņemam ar uzturu, un izvada to no organisma. Tāpēc, diagnosticējot kaulu slimības, ne tikai jāpievērš uzmanība D vitamīna trūkumam, bet arī jāsamazina fosfātu daudzums uzturā.

Hiperaktīviem bērniem – nē!

Vācu zinātniece Herta Hāfere pēc vairāk nekā 20 gadu ilgām novērojumiem secinājusi, ka tieši ar fosfātiem bagātā pārtika jutīgiem bērniem rada uzmanības deficīta sindromu (UDS) vai uzmanības deficītu un hiperaktivitātes sindromu (UDHS) saasinājumu, kam raksturīga impulsivitāte, nespēja koncentrēties un citas līdzīgas reakcijas.

Bērni kļūst hiperaktīvi pēc «hotdogu» ēšanas, kolas un krāsaino sirupu dzeršanas. Ja

uzturā bijis par daudz fosfātu un seko veselības pasliktināšanās, var paiet trīs – četras dienas, līdz organisms neitralizēs šo «indi».

Nav iespējams izārstēt jutīgumu pret pārlietu lielu fosfātu daudzumu uzturā – tas ir uz mūžu.

Vienīgā terapija, gluži tāpat kā otrā tipa diabēta slimniekiem, ir uzturs ar samazinātu fosfātu daudzumu, kas patiesībā ir vienkārši veselīgs uzturs ar normai atbilstošu fosfora daudzumu. Interesanti, ka jutīgums pret fosfātiem ir ģenētiski mantots, tāpēc visai ģimenei, kurās aug bērns ar uzmanības un hiperaktivitātes sindromu, vajadzētu sekot līdzīgu uzturam.

Īpaši uzmanīgiem jābūt nieru slimniekiem – viņu uzturā fosfātu daudzumam jābūt pat mazākam par noteikto 1000 miligramu diennakts devu, pretējā gadījumā organisms nems kalciju no kauliem, lai atjaunotu kalcija līmeni asinīs.

Vienīgais risinājums – dabīgs uzturs

Ja konstatēts jutīgums pret fosfātiem vai vienkārši ir vēlme lietot uzturu ar dabīgo fosforu, kas organisms nepieciešams, jāizvēlas veselīgs uzturs – iegādājies svaigus produktus un gatavo pats, nevis iegādājies konservus un jau pagatavotus produktus.

Provocē pašnāvības, alkoholismu un novecošanu

✓ Pētījumi liecina, ka cilvēkiem, kuriem jau ir plaušu vēzis vai ir augsts saslimšanas risks ar to, jāsamazina fosfātu daudzums uzturā.

✓ Augsts fosfātu daudzums ilgtermiņā var stimulēt novecošanas procesu.

✓ Minerālvielu nesabalansētība vai deficīts, ko izraisa pārlietu liela fosfātu lietošana, ietekmē vielmaiņu, radot neskaitāmas slimības – astmu, siena drudzi, alerģisko ekzēmu, migrēnu, kuņģa un zarnu trakta traucējumus.

✓ Ļoti iespējams, ka pastāv saikne starp jutīgumu pret fosfātiem un atkarību no alko-

hola un narkotikām, depresiju, nepilngadīgo un pieaugušo noziedzību un nelaimes gadījumiem (jaunu vīriešu bojāeju satiksmes negadījumos), kā arī jauniešu un jaunu pieaugušo pašnāvības gadījumiem. Tomēr šie secinājumi pamatojas tikai uz novērojumiem un ir nepieciešami tālāki pētījumi.

Universāla piedeva, kas produktu padara tikamu acīm

✓ Pilnveido garšu

Fosfāti īpaši uzlabo saldināto gāzēto dzērienu garšas īpašības, piemēram, kolā, kur ir līdz pat 170 mg/l fosforskābes, tā dzērienam piešķir durstošo sajūtu.

✓ Uzlabo izskatu

Fosfātus izmanto produktu ārējā izskata uzlabošanai, piemēram, lai zaļie zirnīši nepaliktu brūni, tiem pievieno nātrija fosfātus.

Saldētas zivis, kas apstrādātas ar fosfātiem, ne vien nezaudē šķidrumu, bet pēc rūpnieciskas sasaldēšanas saglabā skaistu un biezu garoziņu, palielinot zivs svaru uz ledu glazūras rēķina.

Šiem produktiem pievienotie fosfāti nav uzrādīti uz iepakojuma, jo likumdošana nepasa norādīt fosfātu daudzumu, jo to saturs produktā parasti nepārsniedz divus procentus.

✓ Saista ūdeni jeb – no garšas par tīģergarneli

Ar fosfātiem apstrādātas zivis un gaļa daudz labāk saista ūdeni. Piemēram, krievu pētniekiem izdevies noskaidrot, kāpēc tīģergarneļu cenas Austrumu tirgos var atšķirties pat divtik. Izrādās, fosfāti ļauj no garšas iegūt tīģergarneli – atliek vien parasto garneli iemērt fosfātu šķīdumā. Ņem vērā: ja tīģergarneļu cena ir zema, tās ir parastās garšas, kas «saresnējušas» uz fosfātu rēķina.

✓ Nodrošina konsistenci

Majonēzei, margarīnam, kausētajam siaram un iebiezīnātajam pienam pievienotie fosfāti ļauj produktam saglabāt vienmērīgu konsistenci, pasargājot tauku un ūdens slāņu nodalīšanos.

KRĀSLAVA

Pie tēva kapa

Maijā Indrā viesojās Vladimirs Nikolaičuks no Ukrainas, kurš kopā ar sievu Raju atbrauca apraudzīt sava tēva Pjotra Nikolaičuka kapavietu Indras brāļu kapos. Īsi pirms Nacisma sagrāves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas dienai veltītā pasākuma «Ezerzemes» žurnālistam radās izdevība pārmit dažus vārdus ar dzīvesbiedriem.

Vladimirs pastāstīja, ka tēva apbedījuma vietu atradis ar dēlu Igora un Sašas palīdzību, kuri divas nedēļas pētīja plašos interneta resursus, līdz viņiem paveicās noskaidrot, ka Indras brāļu kapos apglabāti krievu karavīri, kuri krituši Otrajā pasaules karā. Kopumā apbedīts 421 Otrajā pasaules karā kritušais padomju karavīrs, bet zināmi vārdi tikai 395 (ieskaitot četrus partizānus). Uz vienas no kapa plāksnēm iegravēts arī ierindnieka, 1914. gadā dzimušā Pjotra Nikolaičuka vārds, kuru karā iesauca Kazatinskas rajona kara komisariāts.

Pie šīs plāksnes Indras brāļu kapos Vladimirs un Raja uzkavējās visilgāk. Ievērojot tradīciju, dzīvesbiedri kapa plāksnes pakājē nolika visu to, ko Lieldienu nedēļā uz kapiem nes viņu dzimtenē, lai pieminētu aizgājušo. Blakus Vladimira tēva apbedījumam dzīvesbiedri izvēra līdzīgu atvestu simbolisku sauju Ukrainas zemes, bet mājup aizveda saujiņu Latvijas zemes.

Pēc Vladimira stāstītā, tēvu iesauca dienēt un nosūtīja uz fronti 1943. gada decembrī. Drīz viņš tika ievainots un ar lidmašīnu transportēts uz Maskavu ārstēties. Vairāku mēnešu laikā izveseļojās un atkal nonāca frontē. Vēstulē mājiņkiem Pjotrs Nikolaičuks rakstīja, ka ir vesels un viņu atkal sūtīs kaut kur frontē. Kā vēlāk noskaidrojās — nokļuva Latvijā, kur 1944. gada vasarā krita un apglabāts Indras brāļu kapos. Kā tieši Pjotrs krita, precīzu ziņu nav.

«Vecākiem bijām trīs bērni — vecākais

● Nikolaičuku ģimene Indras brāļu kapos.

brālis, es un jaunākā māsa.» savās atmiņās dalās Vladimirs. «Es ļoti labi atceros, kā mēs pavadījām tēvu karā, kā māte viņam palīdzēja sakravāt mugursomu, lai gan pašam bija tikai nepilni četri gadiņi — trīs gadi un deviņi mēneši. Māsai tolaik bija nepilni trīs mēneši, bet brālim pieci gadi. Labi atceros, kā zem brāļa kājām ielūza ledus. Viņš pamatīgi samērcēja apģērbu, saslima ar plaušu karsoni un mira.»

Uzzinājās, kur tēvs apbedīts, Vladimirs nešaubīgi izlēma, ka vajag atbraukt uz Latviju un apmeklēt Pjotra kapavietu. Vladimirs mūžu strādājis par šoferi, sieva — par stikla pūtēju Romanovskas kristāla rūpnīcā un kā jau visiem vienkāršajiem darbaļaudim, arī viņiem nebūt nebija viegli atrisināt ceļošanas jautājumu, bet palīdzīgu roku sniedza Latvijas vēstniecības Ukrainā konsulārās nodaļas vadītājs Ričards Henkels, kuram pensionāri pateicīgi par izrādīto izpratni.

Uz Latviju pāris devās ar sabiedrisko transportu — ar autobusu «Kijeva — Rīga», nekādas problēmas ceļā neradās. Dzīvošanai bija pasūtījuši numuru viesnīcā, bet Indras pagasta pārvaldes cilvēki atrada labāku risinājumu un Nikolaičuki apmetās pie kādas vietējās iedzīvotājas.

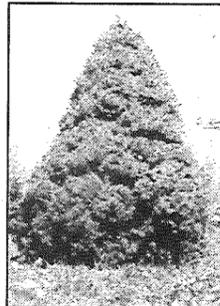
Pagātnē atskatoties, uz nākotni ejot

Atzīmējot Eiropas dienu, maija sākumā Eiropas Savienības (ES) iestādes Briselē un Strasbūrā ver savas durvis cilvēkiem, kas vēlas iepazīties ar to darbu. Arī ES pārstāvniecības Eiropas un pasaules valstīs organizē dažādus pasākumus, šādi dodot iespēju cilvēkiem uzzināt vairāk par ES.

Pa kādam ES veltītam pasākumam katru gadu bijis arī Krāslavā, taču nozīmīgākais, kas iedzīvotāju vairākumam jau sen izplēnējis no atmiņas, notika 2003. gada 10. maijā, kad, gatavojoties referendumam par iestāšanos Eiropas Savienībā, Indras pagastā Eiropas nedēļas pasākumu laikā tika sarīkota pompoza akcija — iestādīts Eiropas dārzs. Tā gada maijā vēl piecās Latvijas pilsētās izveidoja stilizētus koku parkus, kas simbolizē katru Eiropas Savienības dalībvalsti, arī Latviju.

Indrā Eiropas dārzs tika izveidots zemesgabala pie tagad jau bijušās pamatskolas ēkas. Dendrologi šejieniējiem bija sarūpējuši skaistu bagātību: akcijas dienā tika pavēstīts, ka Franciju simbolizē sarkanlapu lazda, Zviedriju — čūsku lazda, Portugāli — Ginka koks, Somiju — sikziedu pūpols, Beļģiju — dekoratīvais ķirsis, Austriju — Konikas skuju koks, Vāciju — rododendrs, Nīderlandi — vītenes sausserdis (Lonicera tellmanniana), Lielbritāniju — ize, Luksemburgu — budleja, Dāniju — veigela, Īriju — kadiķis, Grieķiju — magnolija, Itāliju — glicīnija, Spāniju — mandeļkoks, Latviju — piramidālais ozols. Izbaudīt dārzu pilnā krāšņumā diemžēl nav nācies nevienam. Lai arī akcijas dienā speciālisti pasākuma dalībniekiem stāstīja,

ka mūsu klimats ir piemērots visiem iestādītajiem augiem, vienīgi dažiem no tiem būs vajadzīga īpaša kopšana, realitāte izrādījās skarbāka, un daudzi augi «Eiropas dārzā» vairs nav atrodam. Faktiski šo unikālo dabas objekta ieceri var nosaukt par mirušo.

● Konikas skuju koks.

Indras pagasta pārvaldes vadītāja Ērika Gabrusāne apgalvo, ka Eiropas dārzu Indrā ir plānots atjaunot: «Tas tiks atjaunots, bet nedaudz savādākā veidā — papildināsim to ar tādiem stādiem, kas Latvijā aug. Atjaunošanas darbus sāksim jau šogad.»

Eiropas dārzs jau vairākus gadus izskatās nožēlojami. Gabrusānes kundze paskaidroja iemeslu, kāpēc atjaunošanas darbi netika uzsākti agrāk: «Sākotnēji bija doma dārza vietā uzbūvēt sporta zāli, jo Indrā nav tāda objekta. Pateicoties tam, ka uzsākti luterāņu baznīcas atjaunošanas darbi, šī problēma tiks risināta citādi, atslodot tautas namu no daļas pasākumu, tālab Eiropas dārzs paliks savā vietā.»

Indra sevi pozicionē kā rožu ciems, bet Eiropas dārzs šai apdzīvotajai vietai arī nav mazāk svarīgs, ja vien savulaik tas netiktu aizlaists postā. Diez vai kādu interesē faktiskie notikušie iemesli. Šodien svarīgāk būtu iekopt un saglabāt dažus izdzīvojušos augus — vienīgos, kas iestādīti 2003. gada 10. maija pasākumā. Lai arī kādus augus iestādīs atjaunotajā dārzā, tie būs tikai ēnas attiecībā pret šiem vienīgajiem izdzīvojušajiem, pie kuriem nav atjaunotas pat informācijas plāksnītes, kas savu laiku nokalpoja un tika noņemtas, jo saulē, lietū un vējā bija padzisusi uzraksti.

«Ezerzeme»

BALVI

Par simts ozoliem vairāk

Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi un pedagogi 8. maijā iestādīja vairāk nekā 100 ozolus savas dzīvesvietas apkārtnē.

Skolotāja Valentīna Pužule atzina, ka, rēķinot uz iedzīvotāju skaitu, sākotnējais plāns izpildīts gan Guntara Pužuļa projekta «Simts ozolu meži simtgadu Latvijai», gan UNESCO izsludinātās akcijas «100 miljoni koki» pasaulē ietvaros. Tāpat viņa informēja, ka pēc simtgades apsekos ozolus: «Ozoli aug arī 1000 gadus, tomēr tad mēs tos diez vai aizbrauksim apskatīt».

Vispirms Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi divus ozolus iestādīja pie skolas, kas bija kā savdabīgs starta šāviens simts ozolu iestādīšanai skolēnu dzīvesvietās. 8. maiju UNESCO izsludinājusi par koku stādīšanas dienu visā pasaulē, turklāt izvirzot mērķi līdz 2017. gadam iestādīt 100 miljonus koku visā pasaulē.

Balvu Valsts ģimnāzijas direktore Inese Paidere neslēpa gandarījumu, ka ģimnāzisti stādīja un stādīs ozolus: «Latviešiem ir sen zināma mīlestība pret ozolu — tas ir mūsu simbols, arī visu koku donors. Pricējos, ka pie skolas plīvo arī Mammadaba za-

lais karogs. Šo maiju izdzīvosim zaļi,» viņa vēlēja. Tāpat direktore teica paldies vārdus akcijas krustmātei — skolotājai Valentīnai Pužulei, kuras vadībā skolā notiek dažādas vides aktivitātes. Valentīna Pužule skolēniem atgādināja, ka 12. klases audzēknis Guntars Pužulis valsts vides projektu olimpiādē ieguva Atzinību par izstrādāto projektu «Simts ozolu meži simtgadu Latvijai», kas paredz ne tikai iestādīt 100 ozolus, bet aicināt arī simts citas skolas sekot šim piemēram: «Viņa uzdevums bija ne tikai izaudzēt simts ozolus, bet arī iesaistīt skolasbiedrus vides aktivitātēs. Lieliska iespēja pavērs, kad «Latvijas Valsts meži» izsludināja konkursu — datorspēli «Mežotājs», kas ilga no februāra līdz maijam. Sākotnēji skolēni sprieda, ka šāda datorspēle, iespējams, ir vienmuļa, pat neinteresanta. Prieks, ka, nospēlējot spēli, veidokļi mainījās. Spēle «Mežotājs» ļāva ikvienam iejusties mežainieka lomā, kurš, saprotot, ko nozīmē laba meža apsaimniekošana, spēja nocirst un atjaunot mežu, ievērojot gan dabas, gan uzņēmēju un meža strādnieku intereses. Simts labākie spēles dalībnieki saņēma 100 ozolus, kurus iestādīs savu māju pagalmos vai to apkārtnē.»

● Balvu Valsts ģimnāzijas skolotāji un pedagogi iestādīja vairāk nekā 100 ozolu savu dzīvesvietu apkārtnē.

Jāpiebilst, ka 152 skolu konkurencē Balvu Valsts ģimnāzija konkursā «Mežotājs» izcīnīja otro vietu.

Akcijas iniciators Guntars Pužulis, jautāts, kādas ir sajūtas, redzot, ka viņa lolotais projekts īstenojas dzīvē, atzina, ka ir nedaudz lepns par izdarīto. Viņš zināja teikt, ka pilsētā un laukos salās zīles, no kurām audzēja ozolus, atšķiras. «Pilsētas zīles šķiet izturīgākas, — kociņi izauga stiprāki un veselīgāki.

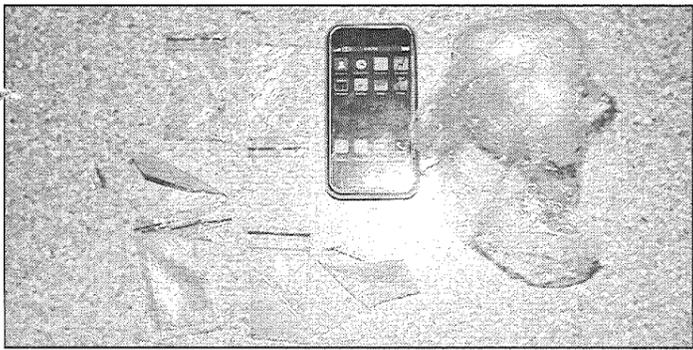
Acīmredzot pilsētas zīles ir norūdītākas pret agresīvu vidi,» viņš sprieda. Jaunietis cer, ka akcija turpināsies, un līdz Latvijas simtajai dzimšanas dienai simt ozolu meži būs vismaz simts vietās valstī. «Latvijas nākotni redzu gaišu un saulainu. Esmu optimists,» paskaidroja Guntars Pužulis. Arī topošā ģimnāzijas absolvente Valērija Orlovska uzsvēra, ka nākotnē raugās optimistiski: «Savu ozoliņu iestādīšu pilsētas centrā iepretim daudz-

dzīvokļu namam un ļoti ceru, ka tas izaugs liels un varens.»

Cerīgi nākotnē raugās arī Balvu Valsts ģimnāzijas skolēnu padomes prezidents Andris Čubars, kuram kopā ar Guntaru Pužuli bija uzticēts iestādīt ozolu skolas pagalmā. «Vismaz viens ozols no diviem izaugs,» apgalvoja prezidents. To apstiprināja arī skolotāja Līga Andersone, kura pavēstīja, ka ozoli augs lieli, kupli un skaisti.

«Vaduguns»

Saistībā ar narkotikām ir aizturētie Ludzā un Daugavpilī

● Šīs narkotiskās vielas izņemtas un vairs nenonāks aprītē.

10. maijā, veicot nelikumīgas narkotisko vielu aprītes apkarošanas pasākumus Ludzā, reida laikā policijas darbinieki aizturēja trīs personas — 1961., 1970. un 1989. gadā dzimušus vīriešus.

Viņu personīgajās mantās tika atrasti polietilēna maisiņi ar pulverveidīgu vielu, kas bija līdzīga narkotikām. Uzsākti vairāki kriminālprocesi. Saistībā ar nelikumīgu narkotisko vielu aprīti un lietošanu reida laikā pārbaudītas arī vairākas citas personas.

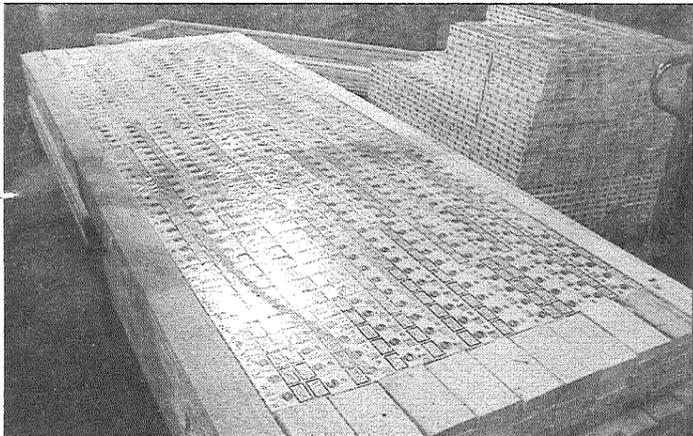
Nākamajā dienā, 11. maijā, reida laikā Ludzā policijas darbinieki aizturēja 1966. gadā dzimušu vīrieti par narkotisko vielu nelikumīgu glabāšanu. Šī persona bija vairākkārt nonākusi policijas redzeslokā par līdzīgu likumpārkāpumu izdarīšanu. Turpinot reidu, uz aizdomu pamata par narkotisko vielu lietošanu aizturēts 1992. gadā dzimis vīrieti. Policija turpina izmeklēšanu.

Vērienīgs daudzums narkotisko vielu atsavināts arī Daugavpilī.

13. maijā, veicot operatīvos pasākumus cīņā pret narkotisko vielu aprīti, Kriminālpolīcijas darbinieki Daugavpilī aizturēja 1972. gadā dzimušu vīrieti, pie kura atrasti apģērbā noslēpti vairāki iepakojumi ar metamfetamīnu. Turpinot izmeklēšanu, aizturētā dzīvesvietā tika veikta kratīšana, kuras rezultātā policija atrada ap 100 gramus narkotiku. Kopumā atsavināti 113 gramu metamfetamīna.

Policija turpina izmeklēšanu kriminālprocesā, kas uzsākts pēc Krimināllikuma 253.¹ panta — par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu realizēšanu. Par to soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

Atrasta ievērojama kontrabandas cigarešu krava

● Muitas amatpersonas atzīst, ka tik apjomīga kontrabandas cigarešu krava netiek bieži uzīta.

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) muitas amatpersonas, veicot muitas kontroles pasākumus uz Latvijas — Baltkrievijas robežas, novērsa mēģinājumu zāgmateriālu kravā nelegāli pārvietot pāri Latvijas robežai ievērojamu kontrabandas cigarešu kravu — 3 665 600 cigaretes ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

Kā ziņo VID sabiedrisko attiecību daļas speciālisti, pārkāpums fiksēts 11. maijā Pāternieku muitas kontroles punktā. Muitas amatpersonas, veicot Latvijā iebraucošās kravas automašīnas Scania kontroli, atklāja, ka zāgmateriālu kravā izveidota slēptuve, kurā atrodas cigaretes.

Kontroles rezultātā izņemti vairāk nekā 3,6 miljoni cigarešu «Fest» ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām. Par konstatēto pārkāpumu uzsākta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā. Lietas materiāli nodoti VID Muitas kriminālpravīdībai, kur uzsākts kriminālprocess saskaņā ar Krimināllikuma 190. panta 3.¹ daļu. Par pārkāpumu vainīgajam draud brīvības atņemšana uz laiku no diviem līdz 11 gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās, atņemot tiesības uz noteiktu vai visu veidu komercdarbību vai uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz pieciem gadiem.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Ceļu satiksmes negadījumos gūst traumas un iet bojā

Reģionā reģistrēts samēra liels skaits satiksmes negadījumu, kuros traumas guvuši cilvēki. Bijis arī viens negadījums, kurā cilvēks gājis bojā. Lūk, nedēļas statistika.

✓ Kā ziņo Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, 9. maijā Daugavpils novada Lauceses pagastā 23 gadus veca sieviete, vadot automašīnu Mazda, iebrauca pretējā joslā un sadūrās ar kravas automašīnu Mercedes. Kravas automašīnas aizdegās, bet Mazda vadītāja notikuma vietā gāja bojā. Uzsākts kriminālprocess, notiek ekspertīze.

✓ 10. maijā medicīnas iestādē ar traumām nogādāts 1989. gadā dzimis vīrieti no Ludzas novada Istras. Viņš, vadot kvadraciklu, nobrauca no ceļa un apgāzās.

✓ 11. maijā Krāslavā vienpadsmitgadīgs zēns brauca ar velosipēdu, nepalaida pa galveno ceļu braucošo automašīnu Subaru. Negadījumā puika guva traumas un nokļuva slimnīcā.

✓ 12. maijā Viļānu novadā zem vilciena pakļūva 1985. gadā dzimis vīrieti un guva abu kāju traumas. Uzsākts kriminālprocess.

✓ 12. maijā Daugavpilī automašīna Škoda notrieca 1998. gadā dzimušu velosipēdistu. Pūsis guvis traumas un ārstējas slimnīcā.

✓ 13. maijā Daugavpilī ieriebis (1,78 promiles) BMW vadītājs, veicot apdzīšanu, aizķēra automašīnu Opel. Rezultātā BMW ietriecās elektrības stabā, bet Opel vadītājam bija jāgriežas pēc palīdzības slimnīcā.

✓ 14. maijā traumā guva 1952. gadā dzimis velosipēdistis Rēzeknē. Viņu, pārkāpjot satiksmes noteikumus, nepalaida automašīnas VW vadītājs.

✓ 14. maijā Daugavpilī 1974. gadā dzimis motociklists uzbrauca 1952. gadā dzimušam vīrietim, kurš šķērsoja brauktuvi pa gājēju pāreju. Cietušais gājis bojā slimnīcā.

✓ 15. maijā Rēzeknē sadursmē ar smago auto DAF cieta automašīnas Škoda vadītājs, 1972. gadā dzimis vīrieti, un pasažieri — 1994. gadā dzimusi jaunieta un 2007. gadā dzimis zēns. Par laimi, neviens nopietni nav cietis.

✓ 16. maija naktī Rēzeknes novada Feimaņu pagastā 1985. gadā dzimis vīrieti, vadot vieglo automašīnu, uzbrauca pa ceļa braucamo daļu ejošam 70 gadus vecam vīrietim, kurš no gūtajām traumām mira notikuma vietā. Uzsākts kriminālprocess, notiek ekspertīze.

✓ 16. maija vakarā Rēzeknes novada Čornajas pagastā avarēja vieglā automašīna, kuru vadīja 1986. gadā dzimusi sieviete. Noskaidrots, ka viņa brauca bez vadītājas tiesībām, kas nemaz nav iegūtas. Braucēja nogādāta slimnīcā ar traumām, veikta arī alkohola pārbaude.

✓ Līdzīgs negadījums 16. maijā reģistrēts Preiļu novada Riebiņu novadā. 1965. gadā dzimis vīrieti, bez noteiktā kārtībā iegūtām tiesībām vadot automašīnu, netika galā ar stūri, auto nobrauca no ceļa un vairākas reizes kūleņoja. Vadītājs ar traumām nogādāts slimnīcā.

Uz Cirmas ezera pieķerti divi maluzvejnieki

10. maijā policija atklājusi, ka Cirmas ezerā, kas atrodas Ludzas novada Cirmas pagastā, 1967. un 1959. gadā dzimuši vīrieši nodarbojas ar nelikumīgu zveju.

Abi pārkāpēji tiks saukti pie administratīvās atbildības. Policijas pārstāve informē, ka iespējams sods par zvejas noteikumu pārkāpšanu ir naudas sods fiziskām personām no divsimt līdz piecšimt latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus un pārkāpuma priekšmetus, tajā skaitā arī iegūtās zivis, kā arī peldošos līdzekļus ar aprīkojumu, vai bez konfiskācijas un atņem zvejas tiesības uz laiku līdz vienam gadam vai bez tiesību atņemšanas.

Atklāta bezvēsts pazudušās sievietes slepkavība Dagdas novadā

Šī gada aprīļa beigās Krāslavas iecirknis uzsāka bezvēsts pazudušās 1963. gadā dzimušās sievietes meklēšanu. Sieviete bija pazudusi Dagdas novada Ezernieku pagastā. Tagad situācija ir noskaidrojusi.

Latgales reģiona pārvaldes kriminālpolīcijas darbinieki, veicot operatīvos meklēšanas pasākumus, uz aizdomu pamata par pazudušās sievietes slepkavību pastiprinātos apstākļos, aizturēja agrāk sodīto 1955. gadā dzimušo vīrieti, kuru vēlāk tiesa apcietināja.

Turpinot izmeklēšanu, tika noskaidrots, ka aizturētais apgānīja konflikta laikā nogalinātās sievietes līķi, nogriežot tam rokas un kājas, ko vēlāk sadedzināja. Savukārt nogalinātās rumpi un galvu viņš noslēpa, tādā veidā slēpjot arī nozieguma pēdas. Veicot meklēšanas pasākumus, tika atrastas atlikušās nogalinātās sievietes mirstīgās atliekas.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu pēc Krimināllikuma 117. panta 5. punkta — par slepkavību, ja pēc tās izdarīta līķa apgānīšana. Par to soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Noskaidroja, ka policiju par spridzekli maldinājuši pusaudži

Noskaidrotas personas, kuras ziņoja policijai nepatiesu informāciju.

Kādu vakaru Daugavpils policijas iecirknī tika saņemta informācija par to, ka Naujenes bērnu namā ievietots spridzeklis. Veicot informācijas pārbaudi, sprādzienbīstami priekšmeti norādītajā vietā netika atrasti. Pēc pusstundas policija saņēma atkārtotu ziņu — šoreiz nezināmā persona informēja, ka Naujenes bērnu namu ieņēmuši bruņoti teroristi. Veicot pārbaudi, informācija, protams, neapstiprinājās.

Par notikušo uzsākts kriminālprocess pēc Kriminālprocesa 231.¹ panta «Apzināti nepatiess paziņojums par sprāgstošas, indīgas, radioaktīvas vai bakterioloģiskas vielas vai materiālu, vai spridzināmās ietaises ievietošanu vai novietošanu».

Turpinot kriminālprocesa izmeklēšanu, Kriminālpolīcijas darbinieki noskaidroja divus 1997. un 1998. gadā dzimušus pusaudžus, kuri atzinās pastrādātajos nedarbos, kā arī atzinās vēl dažu analogiska rakstura likumpārkāpumu izdarīšanu. Jauniešiem draud kriminālatbildība. Par šādu pārkāpumu likumā paredzēta brīvības atņemšana.

Aizdomās par laupīšanu grupā aizturētas vairākas personas

Naktī no 1. uz 2. maiju Daugavpilī slimnīcā pēc palīdzības vērsās kāds 1987. gadā dzimis vīrieti, kuru uz ielas piekāva nezināmas personas. Pēc uzbrukuma cietušais konstatēja, ka viņam vairs nav dažu personīgo mantu.

Veicot izmeklēšanu par laupīšanu grupā uzsāktajā kriminālprocesā, operatīvo meklēšanas pasākumu rezultātā Daugavpils policijas darbinieki aizdomās par nozieguma izdarīšanu aizturēja četras personas — divus 1991. gadā dzimušus, kā arī 1992. un 1987. gadā dzimušus vīriešus. Izmeklēšanā izdevās atrast arī nozagtas cietušā vīrieša mantas.

Kriminālprocesā turpinās pirmstiesas izmeklēšana. Aizturētajiem piemēroti ar brīvības atņemšanu nesaistīti drošības līdzekļi.

SLUDINĀJUMI, NEKROLOGS, LĪDZJŪTĪBA

VAS "Latvijas dzelzceļš" Ceļu distance paziņo, ka dzelzceļa pārbrauktuve 327. km (autoceļā V-754 Livāni – Gavartiene – Steķi) TIKS SLĒGTA remonta darbu veikšanai šī gada 23. maijā no plkst. 10.00 līdz plkst. 16.00. Apbraukšana tiks veikta caur 326. km dzelzceļa pārbrauktuvi pa autoceļu "Veiguri – Silavas – Daukštes". Reisu autobusu caurlaide būs pa pagaidu segumu. VAS "Latvijas dzelzceļš" Ceļu distance atvainojas par sagādātajām neērtībām.

Z/s par augstām cenām pērk mežus un zemi Latgalē. Tālr. 26544864, 29215325.

SIA „LATVIJAS GALA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus. Svāri. Samaksa tūlītēja. Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

ĀDAŽU METĀLS
Pārdod metāla jumtu un sienu materiālus no ražotāja. Zvanīt 20202988.

23. maijā pie t/c "Oga" Preiļos pārdos kvalitatīvu gultas veļu no Igaunijas, spilvenus (Ls 2,50). Plaša izvēle.

Un atmiņas ziedēs ap tevi kā baltas ābeles...

VALĒRIJA LIEPIŅA
04.02.1929. – 19.05.2013.

Mūžības ceļos aizgājusi bijusi Rimicāņu skolas skolotāja un direktore Valērija Liepiņa.

Skolā Valērija strādāja no 1948. gada līdz 1984. gadam. Vadošā darbā par skolas direktori nostrādājusi 9 gadus (10.09.1966. – 11.08.1975.) Skolotājai bija izteiktas pedagoģiskas dotības, viņa teicami pārzināja savu priekšmetu, bija vispārēji erudīta, ar savu īpaši humānu pieeju bērniem.

Pedagoga taktiskums, atsaucība, iecietība, atbildības sajūta par uzticēto darbu bija raksturīga skolotājai un direktorei Valērijai Liepiņai. Strādājot tik ilgus gadus vienā skolā, viņa bija iesakņojusies ciema dzīvē, sekmējusi kultūras izaugsmi, sniegusi jaunākās atziņas.

Skolēni atceras skolotāju Valēriju — možu, smaidošu, enerģisku. Milētas un gaidītas bija viņas vadītās ģeogrāfijas, ķīmijas un bioloģijas stundas, kā arī darbošanās skolās mācību un izmēģinājumu laucīnā. Vairākas paaudzes no viņas ir saņēmušas zināšanas, pareizu ievirzi dzīvē, lūgšanas padomu.

Kopā ar vīru Edvīnu izaudzinājusi dēlus Valdi un Jāni, ar mīlumu un sirsnību rūpējusies par viņu ģimenēm — mazbērniem Salvi, Lienīti un vedeklām. Pēc aiziešanas pensijā no 1984. gada Valērijas ģimene dzīvoja Daugavpils rajona Nīcgalē "Liepkalnās".

Dziļā cieņā nolīcām galvas Valērijas darbīgā un godīgā mūža priekšā, izsakām patiesu līdzjūtību tuviniekiem.

Bijušie kolēģi Rimicānos

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20207132.

Tava mīļa māmuliņa
Mūža miegu aizmigusi,
Apklusuši silti vārdi,
Paliks labais padomiņš.
Izsakām līdzjūtību
Jānim Sondoram,
MĀTI mūžībā pavadot.
Preiļu novada dome

Čūskas gadā, pirms divpadsmit gadiem

2001. gada maijs

Pilsētu savienības valde atbalstīja administratīvi teritoriālās reformas modeli, kas paredzēja izveidot 102 pašvaldības, kā arī reformas gaitas ātro variantu, lai 102 pašvaldības Latvijā tiktu izveidotas līdz 2002. gadam.

Riebiņos notika gatavošanās jaunās estrādes celtniecībai parkā pie pils. Riebiņu pagasta deputāti padomes sēdē nolēma atbalstīt ideju, lai Riebiņu bibliotēkā tiktu uzstādīts dators, kas pievienots internetam. Tāpat tika nolemts piešķirt 20 latus, lai apmaksātu datorkursus speciālistam, kas ar šo datoru strādās, bet datorprogrammas iegādi atlikt uz vēlāku laiku.

Preiļu novada dome šaubījās par to, vai atradīs pietiekamu finansējumu, lai trīs novada deju kolektīvi vasarā varētu piedalīties dziesmu un deju svētkos Rīgā.

Notika kredītoru sanāksme, kurā tika pieņemts lēmums uzsākt bankrota procedūru maksātnespējīgajā akciju sabiedrībā «Livānu stikls». Pēc ilgām pārrunām kreditori, starp kuriem lielākie bija Valsts ieņēmumu dienests, akciju sabiedrības «Latvijas gāze» un «Latvenergo», iz-

šķirās par vienīgo iespējamo maksātnespējas risinājuma variantu — bankrotu, jo nedz sanācības plāns, nedz mierzīgums vai parādu kapitalizācija netika piedāvāta. Finanšu veids, kā saglabāt nepārtrauktu uzņēmuma darbību, bija pārdot to izsolē nevis pa daļām, bet kā vienotu ražotni. Mutvārdu interesi par akciju sabiedrības «Livānu stikls» pirkšanu izrādīja vairākas ārzemju kompānijas, tajā skaitā arī uzņēmuma ilggadējie partneri, stikla ražošanas kompānija «Herner Glas».

Latvijas Ornitoloģijas biedrība uzsāka akciju «Cirvis 200x», kuras mērķis bija nominēt personas, firmas, terēdņus un politikus par lielāko ieguldījumu Latvijas mežu izciršanā.

Preiļu iedzīvotājiem parādījās cerība par karstā ūdens piegādi, jo tā padeve daudzdzīvokļu mājās jau labu laiku bija pārtraukta. Notika arī ūdensvadu hidropneimatiskā skalošana, ko veica kompānija no Igaunijas.

Sākot ar aprīli, cilvēki vecumā no 30 līdz 49 gadiem varēja brīvprātīgi pievienoties pensiju sistēmas otrajam līmenim. Savukārt strādājošajiem vecumā līdz 30 gadiem pievienošanās otrajam li-

menim noteikta kā obligāta.

Bijušajā Galēnu ambulances ēkā tika plānots gada laikā atvērt sociālo māju vismaz 10 veciem un vientuļiem pagasta pensionāriem.

Visi Latvijas reģioni pieteicās Trīsvaigžņu sporta spēlēm Preiļos. Rīga pieteica 315 sportistus, Kurzeme — 357, Vidzeme — 307, Zemgale — 305 sportistus. Latgales pārstāvju skaits bija pieticīgāks — 250 dalībnieki, taču bez tam, kā to paredzēja spēļu nolikums, ar komandām atsevišķos sporta veidos varēja piedalīties rīkotāji — Preiļu rajons. Bija zināms, ka no Amerikas Savienotajām Valstīm ieradīsies 77 sportisti, bet kopā ar tūristiem — 1000 cilvēku.

Daudzas preces Latvijā maksāja dārgāk par tieši tādām pašām precēm ne tikai Igaunijā un Lietuvā, bet visā Ziemeļeiropā. «Ja mēs patiešām vēlamies, lai reālās cenas Latvijā tuvotos attīstīto valstu līmenim, tad Latvijai ir jāsteno viens no diviem attīstības variantiem,» bija rakstīts «Rīgas Balsī». «Ja ņem par pamatu Latvijas iedzīvotāju skaita samazināšanos līdz 1,6 miljoniem 2050. gadā, tad tūlīt un plānveidā ir uz pusi jāsamazina apdzīvoto

vietu skaits, jābeidz tērēt naudu bezcerīgi atpalikušu komunikāciju uzturēšanai vismaz vienā trešdaļā valsts teritorijas, kas jāapstāda ar mežu; ja gribam padarīt rentablu tagadējo iedzīvotāju izvietojumu, tad iedzīvotāju skaits 50 gados ir jādubulto uz migrācijas rēķina».

Livānu poliklīnika nonāca maksātnespējas priekšā. To radīja lēmums izveidot divus atsevišķus uzņēmumus — slimnīcu un poliklīniku.

Livānos vannā noslika desmit mēnešus vecs puisēns.

Preiļu slimnīcā tika atklāta lūgšanu kapela.

Akciju sabiedrība «Latvijas gāze» un Preiļu novada dome parakstīja priekšlīgumu par gāzes vada celtniecību līdz Preiļiem un dabas gāzes piegādi.

Latvijā strauji samazinājās govu skaits, līdz ar to arī piena daudzums. Divu pēdējo gadu laikā izslaukumu apjoms samazinājās par 20 procentiem. Tas bija saistīts ar ļoti zemajām piena iepirkuma cenām, kā dēļ govis vairs neatmaksājās turēt. Piemēram, Latgalē par litru piena maksāja tikai 3 — 5 santīmus, citviet Latvijā — ne vairāk par 10 santīmiem.

Dravnieku pamatskola atzīmēja savu 80. dzimšanas dienu.

Salas pamatskolā notika 8. klases skolēna Daiņa Skuteļa iedziedātā kompaktdiska prezentācija.

Vārkavas pagasta Dolgajs Borā uz tikšanos pie krucifiksa maija pēdējā dienā bija aicināti visi kādreizējie šīs vietas iedzīvotāji. Kādreiz Dolgajs Borā bijušas 18 saimniecības, daudz cilvēku. Palikušas vien piecas mājas ar nedaudziem iedzīvotājiem. Vairums šo vietu pametuši, kad slēgta vietējā Priedišu pamatskola, pēc tam netālā Zaķīšu skola. Ģimenes pārcēlušās uz centriem, kur bērniem skola. Bet bijušo māju vietā — krūmāji, tukšums. Pie krucifiksa izskanēja maija vakara dziedājumi, atmiņu stāstījumi, valdīja tikšanās prieks, pēc tam tika uzklāts galdinš ar līdzīgu paņemto cienastu. Bijušie kaimiņi saviem bērniem un mazbērniem varēja vien pastāstīt, kā dzīvoja, kā kopīgi strādāja, svinēja svētkus, parādīt māju vietas.

Sagatavoja L.Rancāne

Izmantots 2001. gada «Novadnieka» komplekts

PASMAIDĪSIM

Sarunājas divi draugi.

Viens prasa:

— Tu diezgan bieži brauc uz Parīzi. Cik tev vairs brauciens izmaksā?

Otrs:

— Kā kuru reizi. Ja braucu ar sievu, četrsimt eiro. Ja viens — četri tūkstoši.

Restorāna apmeklētājs pasauc viesmili un saka:

— Esiet tik labs, atnesiet man vēl vienu karafīti šnabja!

Viesmīlis smaida:

— Varbūt nav vērts? Tajā karafītē, kuru pirms stundas jums atnesu, vēl ir vairāk nekā puse...

Apmeklētājs:

— Nesiet, nesiet. Mani māc aizdomas, ka tad, kad šito būšu izdzēris, vairs nevarēšu sakarīgi pasūtīt vēl vienu.

Mednieki pirmās trīs nedēļas dienas darbā stāsta savus mednieku piedzīvojumus, bet ceturtdien un piektdien gatavojas medībām. Tā arī paiet visa medību sezona.

Satiekas divi vecpuīši.

Viens stāsta:

— Šodien virtuvē likšu jaunu izlietni.

Otrs:

— Kas tad vecajai vainas?

Pirmais:

— Pārāk augstu. Lai no krāna ielietu ūdeni tējkannā, nākas visus traukus nomazgāt.

Saviesīgā pasākuma dalībnieks uzsāk sarunu ar dāmu:

— Interesanti, kāpēc jūs savu vīru sauca «Ide, Ide»? Ide ir viņa vārds?

Dalībniece:

— Es taču nevaru viņu visu laiku saukt par ideotu!

Jaunais krievs nopircis 600. mersedesu ar stūri labajā pusē un dalās ar draugiem iespaidos:

— Vispār jau mašina kruta, vienīgi

katru reizi, kad gribu nospļauties pa logu, trāpu sievai.

— Klau, tēvs, aizdod man šim vakaram savu auto.

— Ak tā! Kā tu domā, kāpēc cilvēkam ir divas kājas?

— Viena gāzei, bet otra — bremzei.

Sarunājas divas blondīnes.

— Ja es veselu stundu peldēju, cik kaloriju tad sadedzināšu?

— Dumīkite! Ūdenī nav iespējams kaut ko sadedzināt.

— Mammu, nu kāpēc tu domā, ka, ja esmu bijusi ballītē, tad uzreiz dzērusi?

— Es esmu tēvs; nevis mamma.